

## Σχέδιο νόμου/2010

### Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και άλλες διατάξεις

#### ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

#### Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και άλλες διατάξεις

#### ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

#### ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2006/123/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

#### ΣΚΟΠΟΣ-ΟΡΙΣΜΟΙ-ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

#### Άρθρο 1

#### Σκοπός

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις «υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά» (Ε.Ε. L 176 της 27ης Δεκεμβρίου 2006).

#### Άρθρο 2

#### (Άρθρο 4 Οδηγίας 2006/123)

#### Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως:

1. «υπηρεσία», κάθε μη μισθωτή οικονομική δραστηριότητα, που παρέχεται κατά κανόνα έναντι αμοιβής, κατά το άρθρο 57 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 50 της Συνθήκης ΕΚ).
2. «πάροχος υπηρεσιών», κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους-μέλους ή κάθε νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο σε κράτος-μέλος κατά το άρθρο 54 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 48 της Συνθήκης ΕΚ), τα οποία προσφέρουν ή παρέχουν μια υπηρεσία.
3. «αποδέκτης», κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους-μέλους ή που επωφελείται από δικαιώματα που του παρέχονται από κοινοτικές πράξεις ή κάθε νομικό πρόσωπο, κατά το άρθρο 54 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 48 της Συνθήκης ΕΚ), εγκατεστημένο σε κράτος-μέλος, τα οποία χρησιμοποιούν ή επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν μια υπηρεσία για επαγγελματικούς ή άλλους σκοπούς.
4. «κράτος-μέλος εγκατάστασης», το κράτος-μέλος στο έδαφος του οποίου είναι εγκατεστημένος ο πάροχος της υπηρεσίας.
5. «εγκατάσταση», η πραγματική άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, κατά το άρθρο 49 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 43 της Συνθήκης ΕΚ), από τον πάροχο για αόριστο χρονικό διάστημα και με τη δημιουργία σταθερής εγκατάστασης, από την οποία διεξάγεται όντως η επιχειρηματική δραστηριότητα της παροχής υπηρεσιών.
6. «σύστημα χορήγησης άδειας», κάθε διαδικασία που υποχρεώνει τον πάροχο ή τον αποδέκτη της υπηρεσίας να υποβάλει αίτηση στην αρμόδια αρχή για την έκδοση ρητής ή σιωπηρής απόφασης σχετικά με την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή με την άσκησή της.
7. «απαίτηση», κάθε υποχρέωση, απαγόρευση, προϋπόθεση ή όριο που προβλέπεται στις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις των κρατών-μελών ή προκύπτει από τη νομολογία, τη διοικητική πρακτική, τους κανόνες επαγγελματικών συλλόγων ή τους συλλο-

γικούς κανόνες επαγγελματικών ενώσεων ή οργανώσεων που εγκρίνονται στο πλαίσιο της άσκησης της νομικής αυτονομίας τους. Οι κανόνες που προβλέπονται σε συλλογικές συμβάσεις οι οποίες αποτελούν προϊόν διαπραγμάτευσης μεταξύ των κοινωνικών εταίρων δεν θεωρούνται απαιτήσεις κατά την έννοια του παρόντος νόμου. 8. «επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος», οι λόγοι που αναγνωρίζονται ως τέτοιοι στη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και ιδίως: η δημόσια τάξη, η δημόσια ασφάλεια, η δημόσια υγεία, η προστασία της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων, η προστασία των καταναλωτών, των αποδεκτών υπηρεσιών και των εργαζομένων, η δικαιοσύνη των εμπορικών συναλλαγών, η καταπολέμηση της απάτης, η προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένου και του αστικού περιβάλλοντος, η υγεία των ζώων, η διανοητική ιδιοκτησία, η διατήρηση της εθνικής ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς, οι στόχοι κοινωνικής πολιτικής και οι στόχοι πολιτιστικής πολιτικής.

9. «αρμόδιες αρχές» ή «Αρχές», κάθε όργανο ή φορέας που είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο ή τη ρύθμιση δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται κυρίως οι διοικητικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων όταν ενεργούν με την ιδιότητα αυτή, οι επαγγελματικοί σύλλογοι και οι επαγγελματικές ενώσεις ή οργανώσεις, οι οποίες, στο πλαίσιο της νομικής αυτονομίας τους, ρυθμίζουν με συλλογικό τρόπο την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή τους.

10. «κράτος-μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία», το κράτος-μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία από πάροχο υπηρεσιών εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος.

11. «νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα», δραστηριότητα ή σύνολο επαγγελματικών δραστηριοτήτων, κατά το άρθρο 3 παράγραφος 1 περίπτωση α) της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.

12. «εμπορική επικοινωνία», κάθε μορφή επικοινωνίας για την έμμεση ή άμεση προώθηση προϊόντων, υπηρεσιών ή της εικόνας επιχειρήσεων, οργανισμών ή προσώπων που ασκούν εμπορική, βιομηχανική ή βιοτεχνική δραστηριότητα ή ασκούν ένα νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα.

Δεν συνιστούν από μόνες τους εμπορικές επικοινωνίες:

- α) οι πληροφορίες που επιτρέπουν την άμεση πρόσβαση στη δραστηριότητα της επιχείρησης, του οργανισμού ή του προσώπου, ιδίως ένα όνομα τομέα ή μία διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,
- β) οι επικοινωνίες σχετικά με προϊόντα, με υπηρεσίες ή με την εικόνα της επιχείρησης, του οργανισμού ή του προσώπου, οι οποίες λαμβάνουν χώρα ανεξάρτητα από την επιχειρηματική δραστηριότητα, ιδίως όταν παρέχονται χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα.

#### Άρθρο 3

#### (Άρθρο 1 Οδηγίας 2006/123)

#### Αντικείμενο και οριοθέτηση

Ο νόμος αυτός:

1. Θεσπίζει τις γενικές διατάξεις που διευκολύνουν την άσκηση της ελευθερίας εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, διατηρώ-

ντας υψηλό ποιοτικό επίπεδο υπηρεσιών.

2. Δεν αφορά:

- α) την απελευθέρωση υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, οι οποίες επιφυλάσσονται αποκλειστικά σε δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, ούτε την ιδιωτικοποίηση δημοσίων φορέων παροχής υπηρεσιών και
- β) την κατάργηση των μονοπωλίων παροχής υπηρεσιών.

3. Δεν θίγει:

- α) τις ενισχύσεις, που χορηγούν οι Ελληνικές Αρχές (εφεξής Αρχές) και οι οποίες διέπονται από κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες ανταγωνισμού,
- β) το δικαίωμα των Αρχών να ορίζουν, σύμφωνα με το Κοινοτικό Δίκαιο, ποιες υπηρεσίες θεωρούνται γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, πώς θα πρέπει να οργανώνονται και να χρηματοδοτούνται, τηρώντας τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, και σε ποιες ειδικές υποχρεώσεις πρέπει να υπόκεινται,
- γ) τα μέτρα που λαμβάνονται σε κοινοτικό ή εθνικό επίπεδο, με σκοπό την προστασία ή την προώθηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας ή του πλουραλισμού των μέσων μαζικής επικοινωνίας,
- δ) τις ισχύουσες διατάξεις της ποινικής νομοθεσίας. Ωστόσο, διατάξεις του Ποινικού Δικαίου, οι οποίες ρυθμίζουν ειδικά ή επηρεάζουν την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή τους δεν επιτρέπεται να εφαρμόζονται από τις Αρχές με τρόπο που να περιορίζουν την ελευθερία παροχής υπηρεσιών κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του παρόντος νόμου,
- ε) το Εργατικό Δίκαιο, ήτοι οποιαδήποτε νομική ή συμβατική διάταξη σχετική με όρους απασχόλησης ή όρους εργασίας, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται η υγεία και η ασφάλεια κατά την εργασία και με τις σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων που εφαρμόζουν οι Αρχές, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο,
- στ) τη νομοθεσία στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης,
- ζ) την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων σύμφωνα με το Σύνταγμα και το Κοινοτικό Δίκαιο και
- η) το δικαίωμα διαπραγμάτευσης, σύναψης και εφαρμογής συλλογικών συμβάσεων και το δικαίωμα εργατικών κινητοποιήσεων σύμφωνα με την κείμενη εθνική νομοθεσία.

#### Άρθρο 4

##### (Άρθρο 2 Οδηγίας 2006/123)

##### Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται στις υπηρεσίες παρόχων εγκατεστημένων σε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν εφαρμόζονται στις ακόλουθες δραστηριότητες:
  - α) στις μη οικονομικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος·
  - β) στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως αυτές που αφορούν τράπεζες, πιστώσεις, ασφαλίσεις και αντασφαλίσεις, επαγγελματικές ή προσωπικές συντάξεις, χρεόγραφα, επενδύσεις, ταμεία, πληρωμές, συμβουλές επενδύσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται και αυτές που απαριθμούνται στο Παράρτημα I του ν. 3601/2007 (ΦΕΚ 178 Α΄)·
  - γ) στις υπηρεσίες και τα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών καθώς και στις συναφείς εγκαταστάσεις και υπηρεσίες όσον αφορά τα θέματα που ρυθμίζονται με το ν. 3431/2006 (ΦΕΚ 13Α΄)·
  - δ) στις υπηρεσίες στον τομέα των μεταφορών, στις οποίες περιλαμβάνονται και αυτές των λιμενικών υπηρεσιών που επιπίπτουν στο πεδίο του τίτλου VI της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην V της Συνθήκης ΕΚ), των αστικών συγκοινωνιών, των αγοραίων οχημάτων (ταξί) και των ασθενοφόρων·
  - ε) στις υπηρεσίες που παρέχονται από γραφεία εύρεσης προσωρινής εργασίας·

στ) στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης (ιατρικές και φαρμακευτικές) που προσφέρονται από επαγγελματίες του τομέα της υγείας σε ασθενείς για την αξιολόγηση, διατήρηση ή αποκατάσταση της υγείας τους είτε παρέχονται μέσω εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης είτε όχι, και ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο οργανώνονται και χρηματοδοτούνται οι εν λόγω υπηρεσίες σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ή από το αν είναι δημόσιες ή ιδιωτικές, εφόσον ασκούνται αποκλειστικά από νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα·

ζ) στις οπτικοακουστικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των κινηματογραφικών υπηρεσιών, ανεξάρτητα από τον τρόπο παραγωγής, διανομής ή μετάδοσής τους, και στις ραδιοφωνικές εκπομπές·

η) στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών τυχερών παιγνίων στα οποία ο παίκτης στοιχηματίζει νομισματική αξία, συμπεριλαμβανομένων των λαχειοφόρων αγορών, των τυχερών παιγνίων σε καζίνο και των συναλλαγών που αφορούν στοιχήματα·

θ) στις δραστηριότητες που συνδέονται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 51 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 45 της Συνθήκης ΕΚ)·

ι) στις κοινωνικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την κοινωνική στέγαση, την παιδική μέριμνα και τη στήριξη των οικογενειών και των ατόμων που έχουν μονίμως ή προσωρινώς ανάγκη, οι οποίες παρέχονται από το κράτος, από παρόχους για λογαριασμό του κράτους ή από φιλανθρωπικές οργανώσεις αναγνωρισμένες από το κράτος·

ια) στις ιδιωτικές υπηρεσίες ασφαλείας και

ιβ) στις υπηρεσίες των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών.

3. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν εφαρμόζονται στον τομέα της φορολογίας.

#### Άρθρο 5

##### (Άρθρο 3 Οδηγίας 2006/123)

##### Σχέση με άλλες διατάξεις του Κοινοτικού Δικαίου και της ελληνικής νομοθεσίας

1. Όταν οι διατάξεις του παρόντος νόμου έρχονται σε σύγκρουση με διάταξη κοινοτικής πράξης ή με διάταξη της ελληνικής νομοθεσίας που μεταφέρει κοινοτική πράξη και οι οποίες ρυθμίζουν τις ειδικές πτυχές της πρόσβασης και της άσκησης δραστηριότητας παροχής υπηρεσίας σε ειδικούς τομείς ή ειδικά επαγγέλματα, η διάταξη της άλλης κοινοτικής πράξης ή της ελληνικής νομοθεσίας υπερισχύει και εφαρμόζεται σε αυτούς τους ειδικούς τομείς ή τα ειδικά επαγγέλματα. Στις εν λόγω πράξεις περιλαμβάνονται ιδίως:

α) το π.δ. 219/2000 (ΦΕΚ 190 Α΄) σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στα πλαίσια παροχής υπηρεσιών (Οδηγία 96/71/ΕΚ)·

β) ο Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (Ε.Ε. L 149 της 5ης Ιουλίου 1971), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον Κανονισμό 629/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Ε.Ε. L 114 της 27ης Απριλίου 2006)·

γ) το π.δ. 236/1992 (ΦΕΚ 124 Α΄) σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (Οδηγία 89/552/ΕΟΚ)·

δ) η Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (Ε.Ε. L 255 της 30ής Σεπτεμβρίου 2005).

2. Ο παρών νόμος δεν αφορά τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, και ιδίως τους κανόνες που διέπουν το δίκαιο που εφαρμόζεται στις συμβατικές και εξωσυμβατικές ενοχές, συμπεριλαμβανομένων όσων ε-

ξασφαλίζουν ότι οι καταναλωτές επωφελούνται από την προστασία που τους παρέχουν οι κανόνες περί προστασίας των καταναλωτών, που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία.

3. Οι Αρχές εφαρμόζουν τις διατάξεις του παρόντος νόμου τηρώντας τους κανόνες της Συνθήκης της Λισαβόνας που διέπουν το δικαίωμα εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ**

### **Άρθρο 6 (Άρθρο 5 Οδηγίας 2006/123) Απλούστευση των διαδικασιών**

1. Οι Αρχές εξετάζουν τις διαδικασίες και τις διατυπώσεις που ισχύουν για την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και για την άσκησή της. Όταν οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις που εξετάζονται στο πλαίσιο της παρούσας παραγράφου δεν είναι αρκούντως απλές, αυτές πρέπει να απλουστευθούν. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης είναι αρμόδιο για το συντονισμό του ελέγχου απλούστευσης της νομοθεσίας για τις υπηρεσίες σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία, το χρονοδιάγραμμα ελέγχου της νομοθεσίας ως προς την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της παρούσας παραγράφου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

2. Όταν από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις προβλέπεται η προσκόμιση από τους παρόχους ή τους αποδέκτες υπηρεσιών στις αρχές πιστοποιητικού, βεβαίωσης ή άλλου εγγράφου που να αποδεικνύει την τήρηση απαίτησης, αυτές οφείλουν να αποδεχθούν κάθε έγγραφο από άλλο κράτος-μέλος με ισοδύναμη λειτουργία ή το οποίο αποδεικνύει ότι η εν λόγω απαίτηση έχει τηρηθεί. Οι Αρχές μπορούν να μην επιβάλλουν την προσκόμιση πρωτοτύπων, επικυρωμένων αντιγράφων ή επικυρωμένων μεταφράσεων εγγράφων από άλλα κράτη-μέλη, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές πράξεις ή από τις εξαιρέσεις που δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημόσιας συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένης της δημόσιας τάξης και ασφάλειας. Το πρώτο εδάφιο δεν επηρεάζει το δικαίωμα των Αρχών να απαιτούν μη επικυρωμένες μεταφράσεις εγγράφων στην ελληνική γλώσσα.

3. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στα έγγραφα του άρθρου 7 παράγραφος 2 και του άρθρου 50 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, στο άρθρο 45 παράγραφος 3 και στα άρθρα 46, 49 και 50 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το π.δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64 Α΄), στο άρθρο 3 παράγραφος 2 της Οδηγίας 98/5/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, για τη διευκόλυνση της μόνιμης άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος σε κράτος-μέλος διάφορο εκείνου στο οποίο αποκτήθηκε ο επαγγελματικός τίτλος, όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το π.δ. 152/2000 (ΦΕΚ 130 Α΄), στην Πρώτη Οδηγία 68/151/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 1968 περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη-μέλη εκ μέρους των εταιρειών όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με την τροποποίηση του ν. 3190/1955 η οποία υλοποιήθηκε με το π.δ. 419/1986 (ΦΕΚ 197 Α΄), κατά την έννοια του άρθρου 58 δεύτερη

παράγραφος της Συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταιριών και των τρίτων με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες, και στην ενδέκατη Οδηγία 89/666/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989 σχετικά με τη δημοσιότητα των υποκαταστημάτων που έχουν συσταθεί σε ένα κράτος-μέλος από ορισμένες μορφές εταιρειών που διέπονται από το δίκαιο άλλου κράτους, όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με την τροποποίηση του κ.ν. 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» με το π.δ. 360/1993 (ΦΕΚ 154 Α΄).

### **Άρθρο 7 (Άρθρο 6 Οδηγίας 2006/123) Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης**

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών μπορούν να διεκπεραιώνουν και ηλεκτρονικά και από απόσταση, μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης:

α) το σύνολο των διαδικασιών και διατυπώσεων που είναι απαραίτητες για την πρόσβαση στις αντίστοιχες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών στην ελληνική επικράτεια και ιδίως όλες τις αναγκαίες δηλώσεις, κοινοποιήσεις ή αιτήσεις για χορήγηση άδειας από τις αρμόδιες αρχές, περιλαμβανομένων των αιτήσεων για την κατάρχιση σε μητρώα και βάσεις δεδομένων ή την εγγραφή σε επαγγελματικούς φορείς και συλλόγους,

β) τις αιτήσεις για χορήγηση άδειας για την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών.

2. Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 3013/2002 (ΦΕΚ 102 Α΄), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, μπορούν να λειτουργούν στο σύνολό τους ή μέρος αυτών και ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζονται τα ΚΕΠ που θα λειτουργήσουν και ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης και ρυθμίζονται όλα τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των ΚΕΠ ως Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης για τους σκοπούς του παρόντος νόμου.

### **Άρθρο 8 (Άρθρο 7 Οδηγίας 2006/123) Δικαίωμα ενημέρωσης**

1. Οι πάροχοι και οι αποδέκτες υπηρεσιών έχουν δικαίωμα να ενημερώνονται μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης για τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) τις απαιτήσεις που αφορούν τους παρόχους υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στην ελληνική επικράτεια και ιδίως εκείνες που αφορούν διαδικασίες και διατυπώσεις που πρέπει να ολοκληρωθούν για την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους·

β) τα στοιχεία επικοινωνίας των ελληνικών αρμόδιων αρχών για την άμεση επικοινωνία με τις αρχές αυτές, περιλαμβανομένων των στοιχείων των αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα άσκησης δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών·

γ) τα μέσα και τις προϋποθέσεις πρόσβασης σε ελληνικά δημόσια μητρώα και βάσεις δεδομένων που αφορούν τους παρόχους υπηρεσιών και τις υπηρεσίες·

δ) τα μέσα προσφυγής που είναι εν γένει διαθέσιμα σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ ελληνικών αρμόδιων αρχών και παρόχου ή αποδέκτη υπηρεσιών, ή μεταξύ παρόχου και αποδέκτη υπηρεσιών ή μεταξύ παρόχων υπηρεσιών·

ε) τα στοιχεία επικοινωνίας ενώσεων ή οργανώσεων, εκτός των αρμόδιων αρχών, από τις οποίες οι πάροχοι ή οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να λάβουν πρακτική βοήθεια.

2. Οι πάροχοι και οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να ζητούν από τις αρμόδιες αρχές πληροφορίες σχετικά με το συνήθη τρόπο ερμηνείας και εφαρμογής των απαιτή-



σεων που προβλέπονται στην περίπτωση α' της παραγράφου 1. Όπου ενδείκνυται, οι συμβουλές αυτές περιλαμβάνουν απλό βήμα-προς-βήμα οδηγό. Οι πληροφορίες παρέχονται σε απλή και κατανοητή γλώσσα.

3. Οι πληροφορίες που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 παρέχονται με σαφή και μη διαφορούμενο τρόπο, είναι προσβάσιμες εξ αποστάσεως και με ηλεκτρονικά μέσα και επικαιροποιημένες.

4. Τα Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης και οι αρμόδιες αρχές απαντούν χωρίς καθυστέρηση σε αιτήσεις για παροχή πληροφοριών και ενημερώνουν τους αιτούντες εάν οι αιτήσεις τους περιέχουν σφάλματα ή είναι αβάσιμες.

5. Τα Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης μπορούν να διαθέτουν τις πληροφορίες του παρόντος άρθρου και σε άλλες κοινοτικές γλώσσες.

6. Η υποχρέωση των αρμόδιων ελληνικών αρχών να βοηθούν τους παρόχους και αποδέκτες υπηρεσιών αφορά μόνο τις γενικές πληροφορίες σχετικά με το συνήθη τρόπο ερμηνείας ή εφαρμογής των σχετικών απαιτήσεων και δεν περιλαμβάνει την παροχή νομικών συμβουλών σε μεμονωμένες υποθέσεις.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται τα σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου θέματα.

#### **Άρθρο 9**

#### **(Άρθρο 8 Οδηγίας 2006/123)**

#### **Ηλεκτρονική διεκπεραίωση διαδικασιών**

1. Όλες οι αρμόδιες αρχές, όπως υπηρεσίες Υπουργείων, Περιφερειών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού, ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, ή υπηρεσίες νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) του δημόσιου τομέα, εξασφαλίζουν ότι όλες οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις για την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών διεκπεραιώνονται εύκολα από απόσταση και με ηλεκτρονικά μέσα, μέσω του Ενιαίου Κέντρου Εξυπηρέτησης και των αρμόδιων αρχών. Ειδικότερα, τα Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης διασφαλίζουν την υποδοχή αιτημάτων και την αποστολή απαντήσεων για θέματα του παρόντος νόμου από διαδικτυακό τόπο.

2. Η παράγραφος 1 δεν αφορά τις επιθεωρήσεις του τόπου παροχής της υπηρεσίας ή του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται από τον πάροχο ή την υλική εξέταση των ικανοτήτων ή της προσωπικής ακεραιότητας του παρόχου ή του αρμόδιου προσωπικού του.

3. Τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία έχουν την ευθύνη της εναρμόνισης των διοικητικών διαδικασιών προς τις διατάξεις του άρθρου αυτού. Για τη διεκπεραίωση των διοικητικών διαδικασιών που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου από τα ΚΕΠ, ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης, εκδίδονται κοινές αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, σύμφωνα με το άρθρο 31 του ν. 3013/2002. Με όμοιες αποφάσεις ρυθμίζονται και τα συναφή με τη διεκπεραίωση των συγκεκριμένων διαδικασιών θέματα ηλεκτρονικής ανταλλαγής στοιχείων.

4. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης συντονίζει τις διαδικασίες που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους.

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

#### **ΤΜΗΜΑ 1**

#### **ΑΔΕΙΕΣ**

#### **Άρθρο 10**

#### **(Άρθρο 9 Οδηγίας 2006/123)**

#### **Συστήματα χορήγησης άδειας**

1. Οι Αρχές δεν εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους από σύστημα χορήγησης άδειας, παρά μόνον όταν:

- α) το σύστημα χορήγησης άδειας δεν εισάγει διακρίσεις σε βάρος του παρόχου της υπηρεσίας·
- β) η ανάγκη ύπαρξης συστήματος χορήγησης άδειας δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος·
- γ) ο επιδιωκόμενος στόχος δεν μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο περιοριστικό μέτρο, ιδίως όταν οι εκ των υστέρων έλεγχοι θα διενεργούνταν με πολύ μεγάλη καθυστέρηση για να είναι πραγματικά αποτελεσματικοί.

2. Με υπουργική απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών ορίζονται τα συστήματα έκδοσης αδειών που καταργούνται, επειδή δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1.

3. Το παρόν τμήμα δεν θίγει συστήματα χορήγησης άδειας που διέπονται, αμέσως ή εμμέσως, από ειδικές διατάξεις του Κοινοτικού Δικαίου.

#### **Άρθρο 11**

#### **(Άρθρο 10 Οδηγίας 2006/123)**

#### **Προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας**

1. Τα συστήματα χορήγησης άδειας σε παρόχους υπηρεσιών πρέπει να βασίζονται σε κριτήρια τα οποία δεν επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές να ασκούν τη διακριτική τους ευχέρεια αυθαίρετα.

2. Ειδικότερα τα κριτήρια αυτά πρέπει:

- α) να μην εισάγουν διακρίσεις·
- β) να δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος·
- γ) να είναι αναλογικά προς τον προαναφερόμενο στόχο δημοσίου συμφέροντος·
- δ) να είναι σαφή και να μην επιδέχονται αμφισβήτηση·
- ε) να είναι αντικειμενικά·
- στ) να έχουν δημοσιευθεί εκ των προτέρων·
- ζ) να είναι διαφανή και προσβάσιμα.

3. Οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας για νέα εγκατάσταση δεν αλληλοεπικαλύπτονται με απαιτήσεις και ελέγχους που είναι ισοδύναμοι ή κατ' ουσία συγκρίσιμοι ως προς το σκοπό τους, στους οποίους ήδη υπόκεινται οι πάροχοι των υπηρεσιών, στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος-μέλος. Τα σημεία επαφής που ορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 28, επικουρούν την αρμόδια αρχή παρέχοντας τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις αυτές.

4. Η άδεια επιτρέπει στους παρόχους υπηρεσιών πρόσβαση στη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή τους επιτρέπει να την ασκήσουν σε όλη την Ελληνική Επικράτεια, μεταξύ άλλων, με την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων, θυγατρικών εταιριών ή γραφείων, εκτός εάν επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος δικαιολογεί την έκδοση ιδιαίτερης άδειας για κάθε επί μέρους εγκατάσταση ή τον περιορισμό της άδειας σε ορισμένο τμήμα της Επικράτειας.

5. Η άδεια χορηγείται από τη στιγμή που διαπιστώνεται από την αρμόδια Αρχή ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησής της.

6. Πλην των περιπτώσεων χορήγησης άδειας, κάθε απόφαση των αρμόδιων αρχών, συμπεριλαμβανομένης της άρνησης χορήγησης άδειας ή της ανάκλησης μιας άδειας, αιτιολογείται πλήρως.

7. Το παρόν άρθρο δεν θίγει την αρμοδιότητα των περιφερειακών ή τοπικών αρχών που εκδίδουν τις άδειες αυτές.

#### **Άρθρο 12**

## **(Άρθρο 11 Οδηγίας 2006/123)**

### **Διάρκεια της άδειας**

1. Η άδεια που χορηγείται στον πάροχο υπηρεσιών είναι αόριστης διάρκειας, με εξαίρεση τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν η άδεια ανανεώνεται αυτόματα ή εξαρτάται αποκλειστικά από τη διαρκή τήρηση των απαιτήσεων·  
β) όταν επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος περιορίζει τον αριθμό των διαθέσιμων αδειών, ή  
γ) όταν η περιορισμένη διάρκεια δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος.

2. Η παράγραφος 1 δεν αφορά τη μέγιστη προθεσμία εντός της οποίας ο πάροχος των υπηρεσιών οφείλει να αρχίσει πραγματικά τη δραστηριότητά του μετά τη χορήγηση της άδειας.

3. Ο πάροχος υπηρεσιών υποχρεούται να ενημερώνει το οικείο Ενιαίο Κέντρο Εξυπηρέτησης σχετικά με:

α) την ίδρυση θυγατρικών εταιρειών, των οποίων οι δραστηριότητες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος χορήγησης άδειας·  
β) αλλαγές της κατάστασής του που έχουν ως συνέπεια να μην πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας.

Τα Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης διαβιβάζουν τις πληροφορίες αυτές στις αρμόδιες κατά περίπτωση για τη χορήγηση της άδειας αρχές.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγουν τη δυνατότητα των αρμόδιων αρχών να ανακαλούν τις άδειες, όταν παύσουν να ισχύουν οι προϋποθέσεις χορήγησής τους.

## **Άρθρο 13**

### **(Άρθρο 12 Οδηγίας 2006/123)**

#### **Επιλογή μεταξύ περισσότερων υποψηφίων**

1. Αν ο αριθμός των διαθέσιμων αδειών για συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι περιορισμένος, λόγω της σπανιότητας των διαθέσιμων φυσικών πόρων ή των τεχνικών δυνατοτήτων, εφαρμόζεται διαδικασία επιλογής μεταξύ των δυνητικών υποψηφίων, η οποία προβλέπει όλες τις εγγυήσεις αμεροληψίας και διαφάνειας και ιδίως την κατάλληλη δημοσιοποίηση της έναρξης της διεξαγωγής της και της ολοκλήρωσης της διαδικασίας.

2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, η άδεια χορηγείται για την ενδεχόμενη περιορισμένη χρονική περίοδο και δεν μπορεί να ανανεώνεται αυτόματα, ούτε να προβλέπει κάποιο άλλο πλεονέκτημα για τον πάροχο υπηρεσιών η άδεια του οποίου μόλις έληξε ή για όσους έχουν ιδιαίτερους δεσμούς με αυτόν.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 και των άρθρων 10 και 11 οι αρμόδιες αρχές μπορούν να λαμβάνουν υπόψη, κατά τη θέσπιση των κανόνων για τη διαδικασία επιλογής, θέματα δημοσίας υγείας, στόχους κοινωνικής πολιτικής, την υγεία και την ασφάλεια των μισθωτών ή των αυτοαπασχολούμενων, την προστασία του περιβάλλοντος, τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με το Κοινοτικό Δίκαιο.

4. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού θεσπίζονται τα κριτήρια διαθεσιμότητας των αδειών, καθορίζονται οι προϋποθέσεις παροχής, ανανέωσης ή επανεξέτασης αυτών, προσδιορίζεται το όργανο, η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής και ρυθμίζεται κάθε θέμα εφαρμογής του άρθρου αυτού.

## **Άρθρο 14**

### **(Άρθρο 13 Οδηγίας 2006/123)**

#### **Διαδικασίες για τη χορήγηση άδειας**

1. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας είναι σαφείς, δημοσιοποιούνται εκ των προτέρων και παρέχουν στους αιτούντες την εγγύηση ότι οι αιτήσεις τους θα εξετασθούν αντικειμενικά και αμερόληπτα.

2. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας δεν αποτρέπουν ούτε περιπλέκουν και καθυστερούν αδικαιολόγητα την παροχή της υπηρεσίας, είναι εύκολα προσβάσιμες, τα δε τέλη που ενδέχεται να βαρύνουν τους αιτούντες πρέπει να είναι εύλογα και ανάλογα του κόστους των διαδικασιών χορήγησης άδειας και να μην υπερβαίνουν το κόστος των διαδικασιών αυτών.

3. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας παρέχουν στους αιτούντες την εγγύηση ότι οι αιτήσεις τους θα εξετασθούν χωρίς καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, εντός εύλογης προθεσμίας. Η προθεσμία αρχίζει από τη χρονική στιγμή της υποβολής όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών και όταν τούτο δικαιολογείται από την πολυπλοκότητα του θέματος, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί άπαξ, από την αρμόδια αρχή, για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Η παράταση και η διάρκεια της αιτιολογούνται και κοινοποιούνται στον αιτούντα πριν από την εκπομπή της αρχικής προθεσμίας. Σχετικά εφαρμόζεται το άρθρο 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύει.

4. Εάν δεν υπάρξει απάντηση εντός της προθεσμίας που προβλέπεται ή παρατείνεται σύμφωνα με την παράγραφο 3, η άδεια θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί. Επιτρέπεται η πρόβλεψη αποκλίσεων από τη διάταξη του προηγούμενου εδαφίου, όταν αυτό δικαιολογείται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, στους οποίους περιλαμβάνονται τα έννομα συμφέροντα τρίτων.

5. Για κάθε αίτηση χορήγησης άδειας αποστέλλεται το ταχύτερο βεβαίωση παραλαβής, στην οποία πρέπει να μνημονεύεται:

α) η προθεσμία απάντησης που προβλέπεται στην παράγραφο 3·

β) τα μέσα έννομης προστασίας·

γ) δήλωση ότι, αν η αρμόδια Αρχή δεν απαντήσει μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία, η άδεια θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί.

6. Εάν η αίτηση είναι ελλιπής ο αιτών ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση, για την ανάγκη υποβολής συμπληρωματικών δικαιολογητικών και για τις πιθανές εξαιτίας αυτού επιπτώσεις στην εύλογη προθεσμία διεκπεραίωσης.

7. Εάν μια αίτηση απορριφθεί λόγω μη τήρησης των απαιτούμενων διαδικασιών ή διατυπώσεων, ο αιτών ενημερώνεται το ταχύτερο για την απόρριψη.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ορίζονται οι πληροφορίες που παρέχονται αναφορικά με τις άδειες, προσδιορίζονται οι αποκλίσεις που επιτρέπονται σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4, παρατίθενται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται ώστε η αίτηση να θεωρείται πλήρης, καθορίζονται οι προθεσμίες απάντησης καθώς και οι προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας και ανάκλησής της και ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

## **ΤΜΗΜΑ 2**

### **ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΑΓΟΡΕΥΟΝΤΑΙ Ή ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

#### **Άρθρο 15**

### **(Άρθρο 14 Οδηγίας 2006/123)**

#### **Απαιτήσεις που απαγορεύονται**

Απαγορεύεται η εξάρτηση της πρόσβασης σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή της άσκησής της στην ελληνική επικράτεια από:

1. Απαιτήσεις που εισάγουν διακρίσεις και βασίζονται άμεσα ή έμμεσα στην ιθαγένεια ή, προκειμένου για επιχειρήσεις, που αφορούν τον τόπο της έδρας τους και ιδίως από:

α) απαιτήσεις σχετικές με την ιθαγένεια του παρόχου

της υπηρεσίας, του προσωπικού του, των προσώπων που κατέχουν εταιρικές μερίδες ή των μελών των διοικητικών και εποπτικών φορέων των παρόχων υπηρεσιών· β) την απαίτηση ότι ο πάροχος των υπηρεσιών, το προσωπικό του, τα πρόσωπα που κατέχουν εταιρικές μερίδες ή τα μέλη των διοικητικών και εποπτικών φορέων του παρόχου πρέπει να κατοικούν εντός της Ελληνικής Επικράτειας.

2. Την απαγόρευση εγκατάστασης σε περισσότερα κράτη-μέλη ή εγγραφής σε μητρώα ή σε επαγγελματικούς φορείς ή συλλόγους σε περισσότερα από ένα κράτη-μέλη.

3. Περιορισμούς στην ελευθερία επιλογής του παρόχου σχετικούς με την κύρια ή τη δευτερεύουσα εγκατάσταση και ιδίως την απαίτηση ότι ο πάροχος των υπηρεσιών πρέπει να έχει την κύρια εγκατάστασή του στην Ελληνική Επικράτεια, ή τον περιορισμό της ελευθερίας του παρόχου να επιλέγει τη μορφή της εγκατάστασης, όπως πρακτορείο, υποκατάστημα ή θυγατρική εταιρία.

4. Προϋποθέσεις αμοιβαιότητας με το κράτος-μέλος στο οποίο είναι ήδη εγκατεστημένος ο πάροχος, με εξαίρεση εκείνες που προβλέπονται από τις κοινοτικές πράξεις που έχουν εκδοθεί στον τομέα της ενέργειας.

5. Την εφαρμογή κατά περίπτωση οικονομικής δοκιμής, η οποία εξαρτά τη χορήγηση άδειας από την αποδεδειγμένη ύπαρξη οικονομικής ανάγκης ή ζήτησης στην αγορά, αξιολογεί το πιθανό ή πραγματικό οικονομικό αντίκτυπο της δραστηριότητας ή αξιολογεί κατά πόσον η δραστηριότητα είναι κατάλληλη για τους στόχους που θέτουν τα προγράμματα οικονομικού σχεδιασμού της αρμόδιας αρχής. Η απαγόρευση αυτή δεν αφορά απαιτήσεις προγραμματισμού οι οποίες δεν επιδιώκουν οικονομικούς στόχους, αλλά εξυπηρετούν επιτακτικούς λόγους που συνδέονται με το δημόσιο συμφέρον.

6. Την άμεση ή έμμεση ανάμειξη ανταγωνιστικών φορέων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής τους σε συμβουλευτικά όργανα, στη χορήγηση της άδειας ή στη λήψη άλλων αποφάσεων των αρμόδιων αρχών, με εξαίρεση τους επαγγελματικούς συλλόγους και τις επαγγελματικές οργανώσεις ή ενώσεις που ενεργούν ως αρμόδια αρχή, η απαγόρευση αυτή δεν αφορά τη διαβούλευση με όργανα, όπως τα εμπορικά επιμελητήρια ή τους κοινωνικούς εταίρους, για διάφορα θέματα πλην των μονωμένων αιτήσεων χορήγησης άδειας, ούτε τη διαβούλευση με το κοινό.

7. Την υποχρέωση για σύσταση ή συμμετοχή σε χρηματοοικονομική εγγύηση ή για σύναψη ασφαλιστικής σύμβασης με πάροχο υπηρεσιών ή με οργανισμό που είναι εγκαταστημένος στο ελληνικό έδαφος. Αυτό δεν θίγει τη δυνατότητα των αρμόδιων αρχών να απαιτούν ασφάλιση ή χρηματοοικονομικές εγγυήσεις ούτε θίγει απαιτήσεις σχετικές με τη συμμετοχή σε συλλογικό ταμείο αποζημιώσεων, όπως ενδεχομένως ισχύει για μέλη επαγγελματικών φορέων ή οργανώσεων.

8. Την υποχρέωση προεγγραφής σε μητρώα που τηρούνται εντός του ελληνικού εδάφους για ορισμένο χρονικό διάστημα ή προηγούμενης άσκησης της δραστηριότητας για ορισμένη χρονική περίοδο εντός της Ελληνικής Επικράτειας.

## **Άρθρο 16 (Άρθρο 15 Οδηγίας 2006/123)**

### **Απαιτήσεις που πρέπει να αξιολογηθούν**

1. Οι Αρχές εξετάζουν εάν στην εθνική έννομη τάξη προβλέπονται απαιτήσεις όπως εκείνες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και εξασφαλίζουν ότι οι απαιτήσεις αυτές είναι συμβατές με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας τροποποιούνται όπου είναι αναγκαίο, ώστε να είναι συμβατές με τις προϋποθέσεις αυτές.

2. Οι Αρχές εξετάζουν εάν η ισχύουσα νομοθεσία εξαρτά την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκηση της από την τήρηση:

α) απαιτήσεων ποσοτικών ή εδαφικών περιορισμών, ιδίως υπό τη μορφή ορίων που καθορίζονται ανάλογα με τον πληθυσμό ή μιας ελάχιστης γεωγραφικής απόστασης μεταξύ παρόχων υπηρεσιών·

β) απαίτησης που υποχρεώνει τον πάροχο υπηρεσιών να έχει συγκεκριμένη νομική μορφή·

γ) απαιτήσεων όσον αφορά την κατοχή του κεφαλαίου εταιρίας·

δ) απαιτήσεων, εκτός εκείνων που αφορούν τα ζητήματα που διέπει η Οδηγία 2005/36/ΕΚ σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων ή όσων προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές ρυθμίσεις, οι οποίες περιορίζουν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών σε συγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών λόγω της ειδικής φύσης της δραστηριότητας·

ε) απαίτησης απαγόρευσης δημιουργίας περισσότερων από μιας εγκαταστάσεων στην Ελληνική Επικράτεια· στ) απαιτήσεων για ελάχιστο αριθμό απασχολούμενων· ζ) απαιτήσεων για υποχρεωτικές ελάχιστες ή/και ανώτερες τιμές, με τις οποίες οφείλει να συμμορφώνεται ο πάροχος·

η) απαίτησης που επιβάλλεται σε παρόχους να προσφέρουν, μαζί με τη δική τους υπηρεσία, άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες.

3. Οι Αρχές ελέγχουν και στη συνέχεια επαληθεύουν αν οι παραπάνω απαιτήσεις πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) μη εισαγωγή διακρίσεων: οι απαιτήσεις δεν πρέπει να εισάγουν άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα τους·

β) αναγκαιότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος·

γ) αναλογικότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να είναι κατάλληλες για να εξασφαλίσουν την υλοποίηση του επιδιωκόμενου στόχου και να μην υπερβαίνουν το όριο που είναι απαραίτητο για την επίτευξη του στόχου, το ίδιο δε αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιτευχθεί με άλλα λιγότερο περιοριστικά μέτρα.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 εφαρμόζονται και στη νομοθεσία που διέπει τον τομέα των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, μόνο κατά το μέτρο που η εφαρμογή τους δεν παρακωλύει, νομικά ή στην πράξη, την εκτέλεση της συγκεκριμένης αποστολής που τους έχει ανατεθεί.

5. Οι Αρχές κοινοποιούν στην Επιτροπή τις νέες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, με τις οποίες θεσπίζουν, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3, απαιτήσεις από αυτές που απαριθμούνται στην παράγραφο 2, καθώς και τις σχετικές αιτιολογήσεις. Η κοινοποίηση εθνικού νομοσχεδίου σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 39/2001 (ΦΕΚ 28 Α') πληροί την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στον παρόντα νόμο.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'**

### **ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

#### **ΤΜΗΜΑ 1**

### **ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ**

#### **Άρθρο 17**

### **(Άρθρο 16 Οδηγίας 2006/123)**

#### **Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών**

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες σε κράτος-μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο εδρεύουν.



2. Οι Αρχές εξασφαλίζουν την ελεύθερη πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και την ελεύθερη άσκηση της στην Ελληνική Επικράτεια.

Οι Αρχές δεν επιτρέπεται να εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκηση της στην Ελληνική Επικράτεια από απαιτήσεις που δεν τηρούν τις ακόλουθες αρχές:

α) μη εισαγωγή διακρίσεων: οι απαιτήσεις δεν πρέπει να εισάγουν, άμεσα ή έμμεσα, διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, ανάλογα με το κράτος-μέλος στο οποίο εδρεύουν,  
β) αναγκαιότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος,  
γ) αναλογικότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να είναι κατάλληλες για να εξασφαλίζουν την υλοποίηση του επιδιωκόμενου στόχου και να μην υπερβαίνουν το όριο που είναι απαραίτητο για την επίτευξη του στόχου.

3. Οι Αρχές δεν μπορούν να περιορίζουν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών από πάροχο, ο οποίος είναι εγκαταστημένος σε άλλο κράτος-μέλος, με την επιβολή οποιασδήποτε από τις ακόλουθες απαιτήσεις:

α) την υποχρέωση για τον πάροχο να είναι εγκατεστημένος στην Ελληνική Επικράτεια·

β) την υποχρέωση για τον πάροχο να εξασφαλίζει άδεια από τις αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένης της εγγραφής σε μητρώο ή σε επαγγελματικό φορέα ή σύλλογο που λειτουργεί στην ελληνική επικράτεια, εκτός από περιπτώσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο ή σε πράξεις κοινοτικού δικαίου·

γ) την απαγόρευση για τον πάροχο να αποκτήσει στην ελληνική επικράτεια υποδομή ορισμένης μορφής ή ειδούς, συμπεριλαμβανομένου γραφείου ή δικηγорικού γραφείου, που είναι απαραίτητη για την παροχή των υπηρεσιών του·

δ) την εφαρμογή ειδικού συμβατικού καθεστώτος μεταξύ παρόχου και αποδέκτη που εμποδίζει ή περιορίζει την παροχή υπηρεσιών από αυτοαπασχολούμενο·

ε) την υποχρέωση για τον πάροχο να διαθέτει συγκεκριμένο έγγραφο ταυτότητας για την άσκηση δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών, το οποίο χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές τους·

στ) απαιτήσεις οι οποίες θίγουν τη χρήση εξοπλισμού και υλικού που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παροχής της υπηρεσίας, με εξαίρεση τις απαιτήσεις που είναι αναγκαίες για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας·

ζ) περιορισμούς στην ελευθερία παροχής υπηρεσιών που ορίζονται στο άρθρο 20.

4. Οι Αρχές, όταν ο πάροχος υπηρεσιών μεταβαίνει στην ελληνική επικράτεια, μπορούν να επιβάλουν απαιτήσεις που αφορούν τη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας, δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος και είναι σύμφωνες με την παράγραφο 2. Οι Αρχές εφαρμόζουν τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με τις συνθήκες απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων όσων καθορίζονται σε συλλογικές συμβάσεις.

5. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού προσδιορίζονται οι απαιτήσεις της προηγούμενης παραγράφου, καθορίζεται ο τρόπος κάλυψης αυτών και ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

## **Άρθρο 18**

### **(Άρθρο 17 Οδηγίας 2006/123)**

#### **Συμπληρωματικές παρεκκλίσεις από την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών**

Οι διατάξεις του άρθρου 17 δεν εφαρμόζονται:

1. Σε υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος

που παρέχονται σε άλλο κράτος-μέλος, όπως:

α) ταχυδρομικές υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 97/67/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών και για τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (Ε.Ε L 15 της 21ης Ιανουαρίου 1998, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1882/2003, ΕΕ L 284 της 31ης Δεκεμβρίου 2003, σ.1), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τους ν. 2668/1998 (ΦΕΚ 282 Α') και 3185/2003 (ΦΕΚ 229 Α')·  
β) στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, στις υπηρεσίες που καλύπτονται από την οδηγία 2003/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 176 της 15ης Ιουλίου 2003, που τροποποιήθηκε με την οδηγία 2004/85/ΕΚ του Συμβουλίου, ΕΕ L 236 της 7ης Ιουλίου 2004), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το ν. 3426/2005 (ΦΕΚ 309 Α')·

γ) στον τομέα του φυσικού αερίου, στις υπηρεσίες που καλύπτονται από την οδηγία 2003/55/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου (ΕΕ L 176 της 15ης Ιουλίου 2003), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το ν. 3428/2005 (ΦΕΚ 313 Α')·

δ) στις υπηρεσίες διανομής και παροχής ύδατος και στις υπηρεσίες διαχείρισης λυμάτων·

ε) στις υπηρεσίες επεξεργασίας των αποβλήτων·

2. Σε ζητήματα που διέπονται από την Οδηγία 96/71/ΕΚ της 16ης Δεκεμβρίου 1996, όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το π.δ. 219/2000 (ΦΕΚ 190 Α')·

3. Σε ζητήματα που διέπονται από την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23ης Νοεμβρίου 1995, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α')·

4. Σε ζητήματα που διέπονται από την Οδηγία 77/249/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1977, περί διευκόλυνσης της πραγματικής ασκήσεως της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών από δικηγόρους (ΕΕ L 78 της 26ης Μαρτίου 1977, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την Πράξη Προσχώρησης του 2003), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το π.δ. 258/1987 (ΦΕΚ 125 Α')·

5. Στη δραστηριότητα της δικαστικής είσπραξης οφειλών·

6. Σε ζητήματα που διέπονται από τον τίτλο II της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων της ελληνικής νομοθεσίας, όταν η υπηρεσία παρέχεται στην Ελληνική Επικράτεια, οι οποίες επιφυλάσσουν μια δραστηριότητα σε συγκεκριμένο επάγγελμα·

7. Σε ζητήματα που καλύπτονται από τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως ισχύει.

8. Ως προς τις διοικητικές διατυπώσεις, σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και την κατοικία τους, σε ζητήματα που διέπονται από τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ της 30ης Σεπτεμβρίου 2004, όπως μεταφέρθηκαν στο ελληνικό δίκαιο με το π.δ. 106/2007 (ΦΕΚ 135 Α') και οι οποίες προβλέπουν τις διοικητικές διατυπώσεις ενώπιον των αρμοδίων αρχών του κράτους

μέλους, στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία που πρέπει να διεκπεραιώσουν οι δικαιούχοι.

9. Ως προς τους υπηκόους τρίτων χωρών, που μεταβαίνουν στην ελληνική επικράτεια για λόγους παροχής υπηρεσιών, στη δυνατότητα των ελληνικών αρχών να απαιτήσουν θεώρηση ή άδεια παραμονής για υπηκόους τρίτων χωρών, που δεν καλύπτονται από το καθεστώς αμοιβαίας αναγνώρισης που προβλέπεται στο άρθρο 21 της σύμβασης για την εφαρμογή της συμφωνίας Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα (ΕΕ L 239 της 22ας Ιουλίου 2000, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1160/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 191 της 22ας Ιουλίου 2005) ή στη δυνατότητα να επιβάλλεται σε υπηκόους τρίτων χωρών που παρέχουν υπηρεσία στο ελληνικό έδαφος η υποχρέωση να παρουσιάζονται στις αρμόδιες ελληνικές αρχές κατά την είσοδό τους ή ύστερα από αυτήν.

10. Ως προς τις αποστολές αποβλήτων, σε θέματα που καλύπτονται από τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 259/93 του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1993, σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταφορών αποβλήτων στο εσωτερικό της Κοινότητας καθώς και κατά την είσοδο και έξοδο τους (ΕΕ L 30 της 6ης Φεβρουαρίου 1993, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2557/2001 της Επιτροπής, (ΕΕ L 349 της 31ης Δεκεμβρίου 2001)).

11. Στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, στα συγγενικά δικαιώματα, στα δικαιώματα που ρυθμίζονται με την Οδηγία 87/54/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με τη νομική προστασία των τοπογραφικών προϊόντων ημιαγωγών (ΕΕ L 24 της 27ης Ιανουαρίου 1987), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το π.δ. 45/91 (ΦΕΚ 24 Α') και 415/95 (ΦΕΚ 238 Α') και την Οδηγία 96/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων (ΕΕ L 77 της 27ης Μαρτίου 1996), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το ν. 2819/2000 (ΦΕΚ 84 Α'), άρθρο 7 καθώς και στα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

12. Στις πράξεις για τις οποίες ο νόμος επιτάσσει την παρέμβαση συμβολαιογράφου.

13. Σε ζητήματα που καλύπτονται από την Οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών (ΕΕ L 157 της 9ης Ιουνίου 2006), όπως μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το ν. 3693/2008 (ΦΕΚ 174 Α').

14. Στην ταξινόμηση οχημάτων που έχουν αποκτηθεί με χρηματοδοτική μίσθωση σε άλλο κράτος-μέλος.

15. Σε διατάξεις για τις συμβατικές και τις εξωσυμβατικές ενοχές, που αναφέρονται και στον τύπο των συμβάσεων, οι οποίες διέπονται από τους κανόνες του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου.

16. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού προσδιορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 17, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο παρόν άρθρο.

### **Άρθρο 19 (Άρθρο 18 Οδηγίας 2006/123) Παρεκκλίσεις για μεμονωμένες περιπτώσεις**

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 17 και μόνο κατ' εξαίρεση, οι Αρχές μπορούν να λάβουν μέτρα σχετικά με την ασφάλεια των υπηρεσιών κατά ενός παρόχου, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος-μέλος.

2. Τα μέτρα αυτά μπορούν να ληφθούν μόνον εφόσον τηρηθεί η διαδικασία αμοιβαίας βοήθειας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 34 και εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, σύμφωνα με τις οποίες λαμβάνεται το μέτρο, δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο κοινοτικής εναρμόνισης στον τομέα που ορίζεται στη παράγραφο 1·

β) το μέτρο είναι πιο προστατευτικό για τον αποδέκτη από εκείνο που θα ελάμβανε το κράτος-μέλος εγκατάστασης δυνάμει των εθνικών του διατάξεων·

γ) το κράτος-μέλος εγκατάστασης δεν έλαβε μέτρα ή έλαβε μέτρα ανεπαρκή σε σχέση με τα οριζόμενα στο άρθρο 34 παράγραφος 2·

δ) το μέτρο είναι αναλογικό.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν θίγουν τις διατάξεις, που εγγυώνται την ελεύθερη παροχή των υπηρεσιών ή επιτρέπουν παρεκκλίσεις από αυτήν και οι οποίες προβλέπονται από κοινοτικές πράξεις.

4. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι προϋποθέσεις ασφάλειας και τα κριτήρια για τη λήψη των σχετικών με την ασφάλεια μέτρων και ρυθμίζονται θέματα εφαρμογής του άρθρου αυτού.

## **ΤΜΗΜΑ 2 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

### **Άρθρο 20 (Άρθρο 19 Οδηγίας 2006/123) Περιορισμοί που απαγορεύονται**

Δεν επιτρέπεται να επιβάλλονται στους αποδέκτες υπηρεσιών στην Ελλάδα απαιτήσεις οι οποίες περιορίζουν τη χρήση μιας υπηρεσίας, που παρέχεται από φορέα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος, και ιδίως:

α) η υποχρέωση εξασφάλισης άδειας από τις αρμόδιες αρχές ή υποβολή δήλωσης σε αυτές·  
β) μεροληπτικά όρια στη χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων, λόγω του γεγονότος ότι ο πάροχος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος-μέλος ή λόγω του τύπου παροχής της υπηρεσίας.

### **Άρθρο 21 (Άρθρο 20 Οδηγίας 2006/123) Μη εισαγωγή διακρίσεων**

1. Οι αποδέκτες υπηρεσιών δεν υπόκεινται σε απαιτήσεις που εισάγουν διακρίσεις λόγω της ιθαγένειας ή του τόπου κατοικίας τους.

2. Οι γενικές προϋποθέσεις πρόσβασης σε μια υπηρεσία, που διατίθενται στο κοινό από τον πάροχο της υπηρεσίας, δεν εισάγουν διακρίσεις λόγω ιθαγένειας ή τόπου κατοικίας του αποδέκτη, χωρίς αυτό να θίγει τη δυνατότητα να προβλέπονται διαφορετικές προϋποθέσεις πρόσβασης, οι οποίες δικαιολογούνται άμεσα με αντικειμενικά κριτήρια.

### **Άρθρο 22 (Άρθρο 21 Οδηγίας 2006/123) Βοήθεια για τους αποδέκτες**

1. Οι αποδέκτες υπηρεσιών στην Ελλάδα δικαιούνται να λαμβάνουν τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) γενικές πληροφορίες για τις ισχύουσες απαιτήσεις στα υπόλοιπα κράτη-μέλη σχετικά με την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και με την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων, ιδίως όσες αφορούν την προστασία των καταναλωτών·

β) γενικές πληροφορίες για τα μέσα έννομης προστασίας που έχουν στη διάθεσή τους σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ παρόχου και αποδέκτη·

γ) τα στοιχεία επικοινωνίας των ενώσεων ή οργανισμών, περιλαμβανομένων των κέντρων ενημέρωσης του δικτύου των ευρωπαϊκών κέντρων καταναλωτών, όπου οι πάροχοι ή οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να λάβουν πρακτική βοήθεια.



Εάν χρειασθεί, οι οδηγίες από τις Αρχές περιλαμβάνουν έναν απλό βήμα-προς-βήμα οδηγό. Οι πληροφορίες και η βοήθεια παρέχονται με σαφή και μη επιδεχόμενο παρερμηνείας τρόπο, είναι εύκολα προσβάσιμες εξ αποστάσεως ακόμα και με ηλεκτρονικά μέσα και επικαιροποιούνται συνεχώς.

2. Η παροχή των πληροφοριών της παραγράφου 1 ανατίθεται για μεν τους καταναλωτές στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Καταναλωτή Ελλάδος, για δε τις επιχειρήσεις στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (Enterprise Europe Network-Hellas).

3. Για την εκπλήρωση των απαιτήσεων που θεσπίζονται στην παράγραφο 1, ο φορέας στον οποίο προσφεύγει ο αποδέκτης υπηρεσιών απευθύνεται, εφόσον είναι αναγκαίο, στο σχετικό φορέα του οικείου κράτους-μέλους και προωθεί σε αυτόν τις πληροφορίες που του ζητούνται. Οι εν λόγω φορείς αλληλοβοηθούνται και καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συνεργάζονται αποτελεσματικά μεταξύ τους. Σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι Αρχές θεσπίζουν τις πρακτικές ρυθμίσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή της παραγράφου 1, όπως ιδίως ερμηνευτικές εγκυκλίους και οδηγίες.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

### **Άρθρο 23**

#### **(Άρθρο 22 Οδηγίας 2006/123) Πληροφορίες για τους παρόχους και τις υπηρεσίες τους**

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών υποχρεούνται να θέτουν στη διάθεση του αποδέκτη, τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) την επωνυμία, το νομικό καθεστώς και τη μορφή του παρόχου, τη γεωγραφική διεύθυνση στην οποία είναι εγκαταστημένος και τα στοιχεία εκείνα που επιτρέπουν την ταχεία και άμεση επικοινωνία του αποδέκτη με αυτόν, ενδεχομένως με ηλεκτρονικά μέσα·

β) όταν ο πάροχος υπηρεσιών είναι εγγεγραμμένος σε εμπορικό μητρώο ή σε άλλο παρεμφερές δημόσιο μητρώο, την ονομασία του μητρώου αυτού και τον αριθμό εγγραφής του παρόχου ή αντίστοιχα μέσα αναγνώρισης που περιλαμβάνονται στο μητρώο αυτό·

γ) όταν η δραστηριότητα υπόκειται σε σύστημα χορήγησης άδειας, τα στοιχεία της αρμόδιας αρχής ή του Ενιαίου Κέντρου Εξυπηρέτησης·

δ) όταν ο πάροχος ασκεί δραστηριότητα η οποία υπόκειται σε ΦΠΑ, τον αριθμό αναγνώρισης που ορίζεται στο άρθρο 22, παράγραφος 1, της έκτης Οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών-μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών - Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοίομορφη φορολογική βάση (ΕΕ L 145 της 13ης Ιουνίου 1977, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την Οδηγία 2006/18/ΕΚ (ΕΕ L 51 της 22ας Φεβρουαρίου 2006), όπως καθορίζεται στο ν. 1642/1986 (ΦΕΚ 145 Α')·

ε) σχετικά με τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα, κάθε επαγγελματικό σύλλογο ή συναφή οργανισμό, στον οποίο είναι εγγεγραμμένος ο πάροχος υπηρεσιών, τον επαγγελματικό τίτλο και το κράτος-μέλος από το οποίο χορηγήθηκε·

στ) τους γενικούς όρους και τις γενικές ρητρες που ενδεχομένως εφαρμόζει ο πάροχος·

ζ) την ύπαρξη τυχόν συμβατικών ρητρών που χρησιμοποιεί ο πάροχος σχετικά με το δίκαιο που διέπει τη σύμβαση ή /και τα αρμόδια δικαστήρια·

η) την ύπαρξη τυχόν εγγύησης μετά την πώληση, μη επιβαλλόμενης από το νόμο·

θ) την τιμή της υπηρεσίας, εάν η τιμή προκαθορίζεται από τον πάροχο για ορισμένο τύπο υπηρεσίας·

ι) τα κύρια χαρακτηριστικά της υπηρεσίας, εάν δεν προκύπτουν ήδη από τα συμφραζόμενα·

ια) την ασφάλιση ή τις εγγυήσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 24, ιδίως δε τα στοιχεία της σύμβασης του ασφαλιστή ή του εγγυητή και την εδαφική κάλυψη.

2. Οι πάροχοι υπηρεσιών υποχρεούνται να παρέχουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, κατ' επιλογή τους, εναλλακτικά ως εξής:

α) να γνωστοποιούν τις πληροφορίες με δική τους πρωτοβουλία·

β) να διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες είναι εύκολα προσβάσιμες για τον αποδέκτη στον τόπο παροχής της υπηρεσίας ή σύναψης της σύμβασης·

γ) να καθιστούν τις πληροφορίες εύκολα προσβάσιμες για τον αποδέκτη ηλεκτρονικά μέσω διεύθυνσης που γνωστοποιείται από τους παρόχους·

δ) να παρέχουν στον αποδέκτη ενημερωτικό έγγραφο, όπου περιλαμβάνονται λεπτομέρειες για την παροχή των υπηρεσιών τους.

3. Οι πάροχοι υπηρεσιών, έπειτα από αίτηση του αποδέκτη των υπηρεσιών τους, υποχρεούνται να γνωστοποιούν τις ακόλουθες συμπληρωματικές πληροφορίες:

α) την τιμή της υπηρεσίας, όταν η τιμή δεν προκαθορίζεται από τον πάροχο για συγκεκριμένο τύπο υπηρεσίας ή όταν η ακριβής τιμή δεν μπορεί να δηλωθεί, τη μέθοδο υπολογισμού της τιμής, η οποία επιτρέπει στον αποδέκτη να επαληθεύσει την τιμή ή μία αρκετά λεπτομερή εκτίμηση·

β) σχετικά με τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα, αναφορά των επαγγελματικών κανόνων που εφαρμόζονται στην Ελλάδα και των μέσων πρόσβασης σ' αυτά·

γ) πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και τις εταιρικές σχέσεις πολλαπλών ειδικοτήτων, οι οποίες συνδέονται άμεσα με τη συγκεκριμένη υπηρεσία και με τα μέτρα που έχουν λάβει για την αποφυγή των συγκρούσεων συμφερόντων. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να περιλαμβάνονται σε κάθε ενημερωτικό έγγραφο των παρόχων που παρουσιάζει με τρόπο λεπτομερή τις υπηρεσίες τους·

δ) τυχόν Κώδικες Δεοντολογίας, στους οποίους υπόκεινται οι πάροχοι υπηρεσιών, καθώς και τη διεύθυνση στην οποία μπορεί κανείς να συμβουλευθεί τους Κώδικες ηλεκτρονικά και τις διαθέσιμες γλωσσικές εκδόσεις·

ε) όταν ένας πάροχος υπόκειται σε Κώδικα Δεοντολογίας ή είναι μέλος επαγγελματικού φορέα ή οργάνωσης που προβλέπει τη χρησιμοποίηση μηχανισμού εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών, σχετικές πληροφορίες. Ο πάροχος διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίον υπάρχει πρόσβαση σε λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τους όρους χρησιμοποίησης του μηχανισμού εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών.

4. Οι Αρχές διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες, που οφείλει να παράσχει ο πάροχος υπηρεσιών στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου, πρέπει να είναι διαθέσιμες ή να γνωστοποιούνται με τρόπο σαφή και αδιαμφισβήτητο και σε εύλογο χρόνο πριν από τη σύναψη της σύμβασης ή πριν από την παροχή της υπηρεσίας, όταν δεν υπάρχει γραπτή σύμβαση.

5. Οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο προστίθενται στις απαιτήσεις που προβλέπονται ήδη από την κοινοτική νομοθεσία. Οι Αρχές μπορούν να ορίσουν συμπληρωματικές υποχρεώσεις πληροφοριών για τους παρόχους που είναι εγκατεστημένοι στο ελληνικό έδαφος.

### **Άρθρο 24**

#### **(Άρθρο 23 οδηγίας 2006/123)**

#### **Ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης και εγγυήσεις**

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών, οι υπηρεσίες των οποίων ε-

νέχουν άμεσο και συγκεκριμένο κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια του αποδέκτη ή τρίτου ή τη χρηματοοικονομική ασφάλεια του αποδέκτη, θα πρέπει να συνάπτουν ανάλογη με τη φύση και την έκταση του κινδύνου ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης ή να την αντικαθίστουν με οποιαδήποτε άλλη ισοδύναμη ή ουσιαστικά συγκρίσιμη, ως προς τον σκοπό της, εγγύηση ή ανάλογη διευθέτηση.

2. Όταν ένας πάροχος εγκαθίσταται στο ελληνικό έδαφος, οι Αρχές δεν απαιτούν ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης ή εγγύηση από αυτόν, εφόσον καλύπτεται ήδη σε άλλο κράτος-μέλος, στο οποίο είναι ήδη εγκατεστημένος, από εγγύηση ισοδύναμη ή κατ' ουσία συγκρίσιμη ως προς τον σκοπό της και ως προς την κάλυψη την οποία παρέχει από πλευράς ασφαλιζόμενου κινδύνου, ασφαλιζόμενου ποσού ή ανώτατου ορίου της εγγύησης και ενδεχόμενων εξαιρέσεων από την κάλυψη. Εάν η ισοδυναμία εξασφαλίζεται μόνο εν μέρει, οι Αρχές μπορούν να ζητήσουν συμπληρωματική εγγύηση για να καλύψουν τα στοιχεία εκείνα τα οποία δεν καλύπτονται ήδη. Όταν οι Αρχές απαιτούν από παρόχους υπηρεσιών εγκατεστημένους στην Ελληνική Επικράτεια να συνάπτουν ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης ή να παρέχουν οποιαδήποτε άλλη εγγύηση, αποδέχονται ως επαρκή απόδειξη βεβαιώσεις ασφαλιστικής κάλυψης που έχουν εκδοθεί από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ασφαλιστικές εταιρίες εγκατεστημένες σε άλλα κράτη-μέλη.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν θίγουν τα συστήματα επαγγελματικής ασφάλισης ή εγγυήσεων που προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές ρυθμίσεις.

4. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, νοούνται ως:

- «άμεσος και συγκεκριμένος κίνδυνος», ο κίνδυνος που προκύπτει άμεσα από την παροχή της υπηρεσίας·
- «υγεία και ασφάλεια», σε σχέση με έναν αποδέκτη ή τρίτο, η αποφυγή του θανάτου ή σοβαρής σωματικής βλάβης·
- «χρηματοοικονομική ασφάλεια», σε σχέση με έναν αποδέκτη, η αποφυγή σημαντικής απώλειας σε χρήμα ή σε αξία περιουσιακών στοιχείων·
- «ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης», η ασφάλεια την οποία συνάπτει ένας πάροχος για ενδεχόμενη ευθύνη του έναντι των αποδεκτών και, ανάλογα με την περίπτωση, τρίτων, λόγω της παροχής της υπηρεσίας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ορίζονται τα κριτήρια για το ισοδύναμο ή το συγκρίσιμο χαρακτήρα της ασφαλιστικής κάλυψης, με βάση το σκοπό της και την κάλυψη που παρέχει ως προς τον ασφαλιζόμενο κίνδυνο, το ασφαλιζόμενο ποσό ή το ανώτατο όριο της εγγύησης, καθώς και τις πιθανές εξαιρέσεις από την κάλυψη και ρυθμίζεται κάθε θέμα εφαρμογής του άρθρου αυτού.

#### **Άρθρο 25**

#### **(Άρθρο 24 Οδηγίας 2006/123)**

#### **Εμπορικές επικοινωνίες των νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελματών**

1. Καταργούνται όλες οι συνολικές απαγορεύσεις εμπορικών επικοινωνιών για τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα.

2. Οι εμπορικές επικοινωνίες που χρησιμοποιούν τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα πρέπει να τηρούν τους επαγγελματικούς κανόνες που συνάδουν με το κοινοτικό δίκαιο και ιδιαίτερα αυτούς οι οποίοι είναι συναφείς με την ανεξαρτησία, την αξιοπρέπεια και την ακεραιότητα του επαγγέλματος, καθώς και το επαγγελματικό απόρρητο, κατά τρόπο συνάδοντα με τις ιδιαίτερες κάθε επαγγέλματος. Οι επαγγελματικοί κανόνες για τις εμπορικές επικοινωνίες δεν πρέπει να δημιουργούν διακρίσεις, οφείλουν να δικαιολογούνται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος

και να είναι αναλογικοί.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, καταργούνται ή τροποποιούνται οι υφιστάμενοι περιορισμοί και απαγορεύσεις στα πλαίσια των ρυθμίσεων της προηγούμενης παραγράφου.

#### **Άρθρο 26**

#### **(Άρθρο 25 Οδηγίας 2006/123)**

#### **Δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων**

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών δεν υπόκεινται σε απαιτήσεις που τους υποχρεώνουν να ασκούν αποκλειστικά συγκεκριμένη δραστηριότητα ή που περιορίζουν την άσκηση από κοινού ή σε εταιρική σχέση διαφορετικών δραστηριοτήτων.

Οι ακόλουθοι πάροχοι μπορούν να υπόκεινται σε τέτοιες απαιτήσεις:

α) τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα, στο μέτρο που δικαιολογείται για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τους κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας και συμπεριφοράς, οι οποίοι ποικίλλουν λόγω της ιδιαιτερότητας του κάθε επαγγέλματος και που είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας τους·

β) οι πάροχοι υπηρεσιών πιστοποίησης, τεχνικού ελέγχου ή δοκιμών, στο μέτρο που δικαιολογείται για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας τους και της ακεραιότητάς τους.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργών, καθορίζονται οι δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων που επιτρέπονται στους παρόχους οι οποίοι αναφέρονται στις περιπτώσεις α) και β) της παραγράφου 1 και λαμβάνεται πρόνοια, ώστε:

α) να προλαμβάνονται οι συγκρούσεις συμφερόντων και τα ασυμβίβαστα μεταξύ ορισμένων δραστηριοτήτων·

β) να εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία και η αμεροληψία που απαιτούν ορισμένες δραστηριότητες·

γ) να εξασφαλίζεται ότι οι επαγγελματικοί δεοντολογικοί κανόνες διαφορετικών δραστηριοτήτων συμβιβάζονται μεταξύ τους, ιδίως όσον αφορά το επαγγελματικό απόρρητο.

#### **Άρθρο 27**

#### **(Άρθρο 27 Οδηγίας 2006/123)**

#### **Επίλυση διαφορών**

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών υποχρεούνται να παρέχουν στοιχεία επικοινωνίας, και ιδίως ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμό τηλεμοιότητας (φασξ) ή διεύθυνση ηλεκτρικού ταχυδρομείου, όπου να μπορούν όλοι οι αποδέκτες των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που διαμένουν σε άλλο κράτος-μέλος, να τους απευθύνουν άμεσα παράπονα ή διαμαρτυρίες ή να ζητήσουν πληροφορίες για την υπηρεσία που παρέχουν. Οι πάροχοι υπηρεσιών δίνουν τη νόμιμη διεύθυνσή τους, όταν αυτή δεν είναι η συνήθης διεύθυνση για την αλληλογραφία τους.

Οι πάροχοι υπηρεσιών υποχρεούνται να απαντούν στα παράπονα ή στις διαμαρτυρίες των πιο πάνω αποδεκτών χωρίς καθυστέρηση και επιδεικνύοντας επιμέλεια για την εξεύρεση ικανοποιητικής λύσης.

2. Οι πάροχοι υπηρεσιών υποχρεούνται να αποδείξουν ότι τηρούνται οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο και ότι οι πληροφορίες είναι ακριβείς.

3. Όταν απαιτείται η κατάθεση χρηματικής εγγύησης για συμμόρφωση σε δικαστική απόφαση, που εκδίδεται προς επίλυση διαφορών που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή του παρόντος νόμου, οι Αρχές αναγνωρίζουν αντίστοιχες εγγυήσεις που έχουν κατατεθεί από πιστωτικό ίδρυμα ή ασφαλιστή εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος. Τα εν λόγω πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να έχουν

άρδεια λειτουργίας σε κράτος-μέλος σύμφωνα με το ν. 3601/2007 (ΦΕΚ 178 Α'), οι δε ασφαλιστές σύμφωνα, κατά περίπτωση, με το π.δ. 288/2002 (ΦΕΚ 258 Α') και με το π.δ. 23/2005 (ΦΕΚ 31 Α').

4. Οι πάροχοι υπηρεσιών που υπόκεινται σε Κώδικα Δεοντολογίας ή είναι μέλη επαγγελματικού φορέα ή οργάνωσης, που προβλέπει τη χρησιμοποίηση μηχανισμού εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών, υποχρεούνται να ενημερώνουν σχετικά τον αποδέκτη των υπηρεσιών, να το αναφέρουν σε κάθε έγγραφο που παρουσιάζει αναλυτικά τις υπηρεσίες τους και να υποδεικνύουν τα μέσα με τα οποία παρέχεται πρόσβαση σε λεπτομερείς πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά και τους όρους χρησιμοποίησης του εν λόγω μηχανισμού.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'** **ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ**

### **Άρθρο 28**

#### **(Άρθρο 28 Οδηγίας 2006/123)**

##### **Αμοιβαία συνδρομή – Γενικές υποχρεώσεις**

1. Οι Αρχές συνεργάζονται αποτελεσματικά με τις αρχές των άλλων κρατών-μελών, με σκοπό να εξασφαλίζονται η εποπτεία των παρόχων και των υπηρεσιών τους.
2. Με υπουργική απόφαση που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται ένα ή περισσότερα σημεία επαφής, καθώς και οι αρμοδιότητές τους. Η ελληνική διοίκηση γνωστοποιεί τα στοιχεία των σημείων επαφής στα υπόλοιπα κράτη-μέλη και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
3. Οι αιτήσεις πληροφοριών και οι αιτήσεις διενέργειας ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών των ελληνικών Αρχών στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένες και να προσδιορίζουν ιδίως τον λόγο της αίτησης. Οι ανταλλασσόμενες πληροφορίες χρησιμοποιούνται μόνο για το θέμα για το οποίο ζητήθηκαν.
4. Όταν λαμβάνουν αίτηση συνδρομής από αρμόδιες αρχές άλλου κράτους-μέλους, οι Αρχές μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στο ελληνικό έδαφος να παρέχουν σε αυτές κάθε απαραίτητη πληροφορία για την εποπτεία των δραστηριοτήτων τους, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
5. Οι Αρχές, όταν αντιμετωπίζουν δυσκολίες να ικανοποιήσουν αίτηση πληροφοριών ή να διενεργήσουν ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες ειδοποιούν εγκαίρως το κράτος-μέλος που υπέβαλε τη σχετική αίτηση, ώστε να βρεθεί λύση.
6. Οι Αρχές παρέχουν το συντομότερο δυνατό και με ηλεκτρονικά μέσα τις πληροφορίες που ζητούνται από άλλα κράτη-μέλη ή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
7. Οι αντίστοιχες αρμόδιες αρχές των υπόλοιπων κρατών-μελών μπορούν να συμβουλευθούν τα μητρώα, στα οποία είναι εγγεγραμμένοι οι πάροχοι υπηρεσιών με τους ίδιους όρους που ισχύουν και για τις αρμόδιες ελληνικές Αρχές.
8. Οι Αρχές ανακοινώνουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με περιπτώσεις κρατών-μελών, τα οποία δεν πληρούν την υποχρέωση της αμοιβαίας συνδρομής.
9. Το Υπουργείο Οικονομικών συντονίζει την εφαρμογή και διαχείριση από τις Αρχές του ηλεκτρονικού συστήματος για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών (IMI) που σχεδιάστηκε και λειτουργεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως οριζόντιο εργαλείο στήριξης για την εκπλήρωση συνεργασίας που προβλέπεται στη νομοθεσία περί εσωτερικής αγοράς, ώστε οι αρμόδιες αρχές να εντοπίζουν εύκολα τους αντίστοιχους συννομιλητές τους στα λοιπά κράτη-μέλη και να επικοινωνούν μεταξύ τους αποτελεσματικά. Με κοινή απόφαση των Υ-

πουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Σε κάθε περίπτωση, τηρούνται οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τη νομοθεσία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

### **Άρθρο 29**

#### **(Άρθρο 29 Οδηγίας 2006/123)**

##### **Αμοιβαία συνδρομή – Γενικές υποχρεώσεις για το κράτος-μέλος εγκατάστασης**

1. Όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών, που παρέχουν υπηρεσίες σε άλλο κράτος-μέλος, οι Αρχές παρέχουν τις πληροφορίες που ζητεί άλλο κράτος-μέλος σχετικά με τους παρόχους υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα, ιδίως τη διαβεβαίωση:  
α) ότι είναι εγκατεστημένοι στην ελληνική επικράτεια και  
β) ότι, καθόσον γνωρίζουν, δεν ασκούν εκεί παράνομα τις δραστηριότητές τους.
2. Οι Αρχές προβαίνουν σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες που ζητεί άλλο κράτος-μέλος και το ενημερώνουν για τα αποτελέσματά τους και, ενδεχομένως, για τα μέτρα που έχουν λάβει. Στο πλαίσιο αυτό, οι Αρχές ενεργούν εντός των θεσμοθετημένων από την ελληνική νομοθεσία ορίων. Οι Αρχές αποφασίζουν ποια είναι τα καταλληλότερα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση προκειμένου να ικανοποιείται το αίτημα άλλου κράτους-μέλους.
3. Μόλις οι Αρχές λάβουν γνώση συγκεκριμένης συμπεριφοράς ή συγκεκριμένων πράξεων παρόχου εγκατεστημένου στο ελληνικό έδαφος, ο οποίος παρέχει υπηρεσίες και σε άλλα κράτη-μέλη, οι οποίες, καθόσον οι εν λόγω Αρχές γνωρίζουν, μπορεί να προκαλέσουν σοβαρή βλάβη στην υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων ή στο περιβάλλον, ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση όλα τα λοιπά κράτη-μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
4. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού θεσπίζονται τα πληροφοριακά στοιχεία που τηρούνται και το σχετικό μητρώο, τα κριτήρια των ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών, καθορίζονται οι προϋποθέσεις ενημέρωσης των άλλων Αρχών και ρυθμίζονται τα θέματα εφαρμογής του άρθρου αυτού.

### **Άρθρο 30**

#### **(Άρθρο 30 Οδηγίας 2006/123)**

##### **Εποπτεία από τις Αρχές παρόχου εγκατεστημένου στην Ελλάδα που μετακινείται προσωρινά σε άλλο κράτος-μέλος**

1. Σχετικά με τις περιπτώσεις που δεν ρυθμίζονται από το άρθρο 31 παράγραφος 1 του νόμου αυτού, οι Αρχές μεριμνούν ώστε να ελέγχεται η συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του στο πλαίσιο των εξουσιών εποπτείας που προβλέπονται από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ειδικότερα με μέτρα εποπτείας στον τόπο εγκατάστασης του παρόχου υπηρεσιών.
2. Οι Αρχές δεν μπορούν να αρνηθούν να λάβουν μέτρα εποπτείας ή εκτέλεσης και επιβολής κυρώσεων στην ελληνική επικράτεια με την αιτιολογία ότι η υπηρεσία έχει παρασχεθεί ή προκαλεί ζημιές σε άλλο κράτος-μέλος.
3. Η υποχρέωση που ορίζεται στην παράγραφο 1 δε συνεπάγεται ότι οι Αρχές υποχρεούνται να προβούν σε διαπιστώσεις γεγονότων ή σε ελέγχους στην επικράτεια του κράτους, όπου έχει παρασχεθεί η υπηρεσία.
4. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού θεσπίζονται τα κριτήρια εποπτείας του παρόχου υπηρεσιών, καθορίζονται οι προϋποθέσεις επιβολής και εκτέλεσης των κυρώσεων και ρυθμίζονται τα θέματα εφαρμογής του άρθρου αυτού.

### **Άρθρο 31**



### **(Άρθρο 31 Οδηγίας 2006/123)**

#### **Εποπτεία από τις Αρχές παρόχου υπηρεσιών στην Ελλάδα σε περίπτωση προσωρινής μετακίνησής του από τη χώρα εγκατάστασής του**

1. Οι Αρχές είναι υπεύθυνες για τον έλεγχο της δραστηριότητας του παρόχου υπηρεσιών στην ελληνική επικράτεια, όσον αφορά την τήρηση απαιτήσεων της ελληνικής νομοθεσίας που μπορούν να επιβληθούν βάσει των άρθρων 18 και 19.

Οι Αρχές δύνανται βάσει του κοινοτικού δικαίου:

α) να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι ο πάροχος τηρεί τις απαιτήσεις αυτές σχετικά με την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους στην ελληνική επικράτεια.

β) να προβαίνουν σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες που απαιτούνται για την εποπτεία της παρεχόμενης υπηρεσίας.

2. Όσον αφορά άλλες απαιτήσεις εκτός εκείνων της παραγράφου 1, όταν ένας πάροχος μετακινείται στην ελληνική επικράτεια για να παράσχει υπηρεσία χωρίς να είναι εγκατεστημένος σε αυτή, οι Αρχές συμμετέχουν στην εποπτεία του παρόχου, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4.

3. Οι Αρχές, έπειτα από αίτηση του κράτους-μέλους εγκατάστασης, προβαίνουν στους ελέγχους, τις επιθεωρήσεις και τις έρευνες που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της εποπτείας από το κράτος-μέλος εγκατάστασης. Παρεμβαίνουν εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί από την ελληνική νομοθεσία. Οι Αρχές αποφασίζουν ποια είναι τα καταλληλότερα μέτρα που μπορεί να λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση, προκειμένου να ικανοποιείται το αίτημα του κράτους-μέλους εγκατάστασης.

4. Όταν η υπηρεσία παρέχεται στην ελληνική επικράτεια, οι Αρχές, με δική τους πρωτοβουλία, μπορούν να προβαίνουν σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες επιτόπου, εφόσον οι εν λόγω έλεγχοι, επιθεωρήσεις και έρευνες δεν εισάγουν διακρίσεις, δεν έχουν ως αιτιολογία το γεγονός ότι ο πάροχος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος-μέλος και είναι αναλογικοί.

5. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζεται ο τρόπος και η έκταση εποπτείας του παρόχου υπηρεσιών, οι προϋποθέσεις ελέγχου, επιθεωρήσεων και επιτόπιων ερευνών και ρυθμίζονται τα θέματα εφαρμογής του άρθρου αυτού.

### **Άρθρο 32**

#### **(Άρθρο 32 Οδηγίας 2006/123)**

##### **Μηχανισμός προειδοποίησης**

Όταν οι Αρχές λάβουν γνώση γεγονότων ή συγκεκριμένων σοβαρών περιστατικών, που σχετίζονται με δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών που μπορεί να προκαλέσουν σημαντική βλάβη στην υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων ή στο περιβάλλον στην Ελληνική Επικράτεια ή στην επικράτεια άλλων κρατών-μελών, ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση το κράτος-μέλος εγκατάστασης, τα άλλα ενδιαφερόμενα κράτη-μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

### **Άρθρο 33**

#### **(Άρθρο 33 Οδηγίας 2006/123)**

##### **Πληροφορίες σχετικά με την εντιμότητα του παρόχου**

1. Οι Αρχές γνωστοποιούν, έπειτα από αίτηση αρμόδιας Αρχής άλλου κράτους-μέλους πληροφορίες σχετικά με πειθαρχικές, ποινικές ή άλλες διοικητικές κυρώσεις και μέτρα ή με αποφάσεις για δόλιες χρεοκοπίες που έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες Αρχές κατά παρόχου και οι οποίες αφορούν άμεσα την επαγγελματική ικανότητα ή την αξιοπιστία του. Οι Αρχές, παρέχοντας τις ανωτέρω πληροφορίες, ενημερώνουν σχετικά και τον

πάροχο της υπηρεσίας.

Η αίτηση που υποβάλλεται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη, ιδίως όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους ζητούνται οι πληροφορίες αυτές.

2. Οι Αρχές κοινοποιούν τις κυρώσεις και τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1, μόνον εφόσον έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση. Όσον αφορά τις άλλες εφαρμοστέες αποφάσεις που μνημονεύονται στην παράγραφο 1, γνωστοποιούν τις πληροφορίες και διευκρινίζουν εάν πρόκειται για τελεσίδικη απόφαση ή εάν έχει ασκηθεί ένδικο βοήθημα κατά της απόφασης και αναφέρουν την πιθανή ημερομηνία έκδοσης της απόφασης σχετικά με το ένδικο βοήθημα.

Οι Αρχές προσδιορίζουν στη γνωστοποίησή τους τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας δυνάμει των οποίων ο πάροχος καταδικάστηκε ή του επιβλήθηκαν κυρώσεις. 3. Η εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2 πρέπει να συνάδει με τους κανόνες για την προστασία και κοινοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τα κατοχυρωμένα δικαιώματα των προσώπων που έχουν καταδικαστεί ή τους έχουν επιβληθεί κυρώσεις βάσει της ελληνικής νομοθεσίας, μεταξύ άλλων και από επαγγελματικούς φορείς. Τυχόν συναφείς πληροφορίες δημόσιου χαρακτήρα είναι προσβάσιμες στους καταναλωτές.

### **Άρθρο 34**

#### **(Άρθρο 35 Οδηγίας 2006/123)**

##### **Αμοιβαία συνδρομή σε περιπτώσεις μεμονωμένων παρεκκλίσεων**

1. Όταν οι Αρχές σκοπεύουν να λάβουν μέτρο που προβλέπεται στο άρθρο 19, εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 2 έως 5 του παρόντος άρθρου, με την επιφύλαξη των δικαστικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων των προκαταρκτικών διαδικασιών και πράξεων που διεξάγονται στο πλαίσιο ποινικής έρευνας.

2. Οι Αρχές ζητούν από το κράτος-μέλος εγκατάστασης να λάβει μέτρα κατά του παρόχου της υπηρεσίας, παρέχοντας κάθε κατάλληλη πληροφορία για την οικεία υπηρεσία και δηλώνοντας τα περιστατικά της υπόθεσης.

3. Αφού ενημερωθούν από το κράτος-μέλος εγκατάστασης για τα μέτρα που έχει ή δεν έχει λάβει ή σκοπεύει να λάβει και τις αντίστοιχες εξηγήσεις, οι Αρχές αποφασίζουν για περαιτέρω ενέργειες. Αν κρίνουν σκόπιμη τη λήψη μέτρων, κοινοποιούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο κράτος-μέλος εγκατάστασης την πρόθεσή τους και δηλώνουν:

α) τους λόγους για τους οποίους κρίνουν ως ανεπαρκή τα μέτρα που έλαβε ή σκοπεύει να λάβει το κράτος-μέλος εγκατάστασης και

β) ότι τα μέτρα που σκοπεύουν να λάβουν πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 19.

4. Τα μέτρα μπορούν να ληφθούν μόνο μετά την παρέλευση προθεσμίας δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση που προβλέπεται στην παράγραφο 3.

5. Σε έκτακτες περιπτώσεις οι Αρχές μπορούν να λάβουν μέτρα παρεκκλίνοντας από τις παραγράφους 2, 3 και 4. Στις περιπτώσεις αυτές τα μέτρα κοινοποιούνται χωρίς καθυστέρηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο κράτος-μέλος εγκατάστασης, δηλώνοντας τους λόγους για τους οποίους οι Αρχές κρίνουν ότι υπάρχει έκτακτη ανάγκη.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'**

### **Άρθρο 35**

#### **Κυρώσεις**

1. Όταν παραβιάζονται οι διατάξεις των άρθρων 21, 22, 23 και 27, επιβάλλονται στους παραβάτες, ανάλογα

με τη φύση του αδικήματος, πειθαρχικές ή διοικητικές κυρώσεις και χρηματικά πρόστιμα. Το είδος των επιβαλλόμενων κυρώσεων και το ύψος των ποινών πρέπει να τελούν σε σχέση αναλογίας με την παράβαση και να διασφαλίζουν τον αποτελεσματικό και αποτρεπτικό χαρακτήρα του μέτρου.

2. Με απόφαση, των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών ορίζονται τα όργανα και η διαδικασία επιβολής, το είδος και το ύψος των κυρώσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1, τα κριτήρια επιμέτρησής τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄**

### **ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

#### **Άρθρο 36**

##### **Τροποποίηση του ν. 2251/1997**

Στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 16 του άρθρου 10 του ν. 2251/1994 (ΦΕΚ 191 Α΄), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, προστίθεται υποπερίπτωση θθ΄ ως ακολούθως «θθ) της Οδηγίας 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, 12ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις «υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά» (ΕΕL 176 της 27ης Δεκεμβρίου 2006)».

#### **Άρθρο 37**

##### **Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα**

Για την εφαρμογή του πρώτου μέρους του παρόντος νόμου, ιδίως δε των διατάξεων περί εποπτείας, τηρούνται οι κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 2742/1997 (ΦΕΚ 50 Α΄) και 3471/2006 (ΦΕΚ 133 Α΄).

#### **Άρθρο 38**

##### **Συντονιστικός Φορέας**

Το Υπουργείο Οικονομικών είναι αρμόδιο για το συντονισμό της εφαρμογής των υποχρεώσεων που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο.

## **ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ**

### **ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

#### **Άρθρο 39**

##### **Τροποποίηση των νόμων 3723/2008, ν. 3756/2009 και συμπλήρωση των διατάξεων των νόμων 2789/2000 και ν. 3566/2007**

1. Το έκτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3723/2008 (ΦΕΚ 250 Α΄) αντικαθίσταται με εδάφια ως εξής:

«Οι ως άνω προνομιούχες μετοχές εξαγοράζονται από την τράπεζα στην τιμή διάθεσης, μετά πάροδο πέντε ετών ή και σε προγενέστερο χρόνο, με έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος. Στην περίπτωση παρόδου της πενταετίας και εφόσον δεν έχει προηγηθεί απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του πιστωτικού ιδρύματος για την επαναγορά των προνομιούχων μετοχών, επιβάλλεται, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μετά από εισήγηση της Τράπεζας της Ελλάδος, προοδευτικά σωρευτική προσαύξηση ποσοστού 2% κατ' έτος στο προβλεπόμενο στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου ετήσιου δικαιώματος σταθερής απόδοσης που παρέχεται στο Ελληνικό Δημόσιο.»

2. Η παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 3723/2008, αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μετά από εισήγηση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ρυθμίζονται οι όροι εφαρμογής του παρόντος άρθρου και των δύο επόμενων άρθρων και μπορεί να παρατείνονται οι προθεσμίες που προβλέπονται σε αυτά, ύστερα από

σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.»

3. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 29 του ν. 2789/2000 (ΦΕΚ 21 Α΄), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, προστίθενται, από τότε που ισχύει ο ν. 2789/2000, λέξεις ως εξής: «και την περίπτ. δ) του άρθρου 13 του π.δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64 Α΄), με εξαίρεση τις συμβάσεις που συνάπτονται με ΟΤΑ.»

4. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 3756/2009 (ΦΕΚ 53 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στην περίπτωση διανομής μερίσματος για τις χρήσεις 2008 και 2009, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων της παρ.3 του άρθρου 1 του ν. 3723/2008 (ΦΕΚ 250 Α΄), η διανομή περιορίζεται αποκλειστικά στη διανομή μετοχών.»

5. Στο πρώτο εδάφιο της παρ.8 του άρθρου 74 του ν. 3566/2007 (ΦΕΚ 117 Α΄) όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.18β, άρθρο 41 του ν. 3712/2008 (ΦΕΚ 225 Α΄), μετά τη λέξη «μονίμων» τίθεται κόμμα (,) και προστίθεται η λέξη «μετακλητών».

#### **Άρθρο 40**

##### **Συμπλήρωση διατάξεων των ν. 3717/2008 και ν. 3429/2005**

1. Στο άρθρο 11 παρ.2 του ν. 3717/2008 (ΦΕΚ 239 Α΄), προστίθενται τα εξής εδάφια:

«Οι υπό εκκαθάριση επιχειρήσεις των ανωτέρω εδαφίων απαλλάσσονται, για όσο χρόνο αυτές τελούν υπό το καθεστώς της ειδικής εκκαθάρισης του άρθρου 14α του ν. 3429/2005 (ΦΕΚ 314 Α΄), από την υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για τη σύναψη συμβάσεων μεταβίβασης, τη λήψη δανείων, τη θεώρηση βιβλίων και στοιχείων και για κάθε άλλη συναλλαγής τους με το Δημόσιο. Τα δικαιώματα και οι αμοιβές συμβολαιογράφων, δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών, υποθηκοφυλάκων και κτηματολογικών γραφείων για τις συμβάσεις μεταβίβασης και για κάθε άλλη προς πραγμάτωση της ειδικής εκκαθάρισης πράξη, περιορίζονται στο είκοσι τοις εκατό (20%) αυτών.»

Οφειλόμενες απαιτήσεις των εργαζομένων με σύμβαση αορίστου ή ορισμένου χρόνου στις υπό εκκαθάριση εταιρίες, που γεννήθηκαν πριν την υπαγωγή των εταιριών σε εκκαθάριση, για αποζημίωση μη ληφθείσας άδειας έτους 2009 και επιδόματος δώρου Χριστουγέννων, καταβάλλονται από τον εκκαθαριστή και θεωρούνται δαπάνες εκκαθάρισης.»

2. Μετά την παρ.5 του άρθρου 14α του Κεφαλαίου Α΄ του ν. 3429/2005 (ΦΕΚ 314 Α΄), το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 40 του ν. 3710/2008 (ΦΕΚ 216 Α΄), προστίθεται παράγραφος 5α ως εξής:

«5.α. Σε περίπτωση που περιοριστικά στοιχεία της επιχείρησης, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, υπόκεινται σε άμεση φθορά ή υποτίμηση της αξίας τους ή η διατήρησή τους είναι δαπανηρή και σε βάρος των πιστωτών της επιχείρησης, ο εκκαθαριστής μπορεί να προβαίνει σε εκποίηση και χωρίς δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό, συνολικά ή τμηματικά, με ελεύθερη διαπραγμάτευση, μη τηρουμένων των διατυπώσεων δημοσιότητας της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου. Επί των πωλήσεων των προηγούμενων εδαφίων έχουν εφαρμογή οι απαλλαγές της παραγράφου 16 του παρόντος άρθρου.»

#### **Άρθρο 41**

##### **Μισθολογικές ρυθμίσεις**

1. Οι υπάλληλοι του Δημοσίου, των οποίων οι Υπηρεσίες μεταφέρθηκαν κατ' εφαρμογή των διατάξεων των προεδρικών διαταγμάτων 184/2009, 185/2009, 186/2009 (ΦΕΚ 213 Α΄) και 189/2009 (ΦΕΚ 221 Α΄) σε άλλο Υπουργείο, εξακολουθούν να δικαιούνται τα ειδικά επιδόματα-παροχές της θέσης προέλευσής τους, που προέρ-

χονται από πρώην ειδικούς λογαριασμούς ή άλλες διατάξεις, στο ύψος που αυτά είχαν διαμορφωθεί κατά την ημερομηνία μεταφοράς τους, εφαρμοζομένων των διατάξεων του άρθρου 1 του ν. 3833/2010 (ΦΕΚ 40 Α'). Τα επιδόματα αυτά, η καταβολή των οποίων βαρύνει την Υπηρεσία στην οποία υπηρετούν πλέον οι εν λόγω υπάλληλοι, αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

2. Ο χρόνος μισθολογικής εξέλιξης των υπαλλήλων με μερική απασχόληση στο Δημόσιο, σε Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. είναι ίδιος με εκείνον της πλήρους απασχόλησης, για όσο χρονικό διάστημα απασχολούνται με μερική απασχόληση. Στην περίπτωση που οι εν λόγω υπάλληλοι απασχοληθούν με πλήρες ωράριο, τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 3205/2003.

#### **Άρθρο 42**

##### **Έναρξη Ισχύος**

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

**Αθήνα, 16 Μαρτίου 2010**

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ  
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ  
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ  
Ι. Ραγκούσης

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ  
Γ. Παπακωνσταντίνου

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ  
Λ. Κατσέλη



## ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

### στο σχέδιο νόμου «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και άλλες διατάξεις»

Προς την Βουλή των Ελλήνων

#### I. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Στόχος του παρόντος σχεδίου νόμου (εφεξής: σ.ν.) είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36).

Η οδηγία αποσκοπεί στην προώθηση της δημιουργίας μιας γνήσιας εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών, η οποία δεν υπήρχε ακόμη στις αρχές της δεκαετίας του 2000, λόγω των εναπομενόντων νομικών εμποδίων που παρακάλυσαν την ολοκλήρωσή της.

Η οδηγία με τις ρυθμίσεις που προβλέπει θα συμβάλει στην αξιοποίηση των σημαντικών δυνατοτήτων που παρέχει ο τομέας των υπηρεσιών, ενισχύοντας την οικονομική μεγέθυνση και δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας. Από τη διαδικασία αυτή θα επωφεληθούν και οι ελληνικές επιχειρήσεις και οι Έλληνες καταναλωτές.

Υπενθυμίζεται σχετικά ότι από οικονομικής πλευράς ο τομέας των υπηρεσιών, ο τριτογενής τομέας, είναι σήμερα ο σημαντικότερος τομέας στην οικονομία των ευρωπαϊκών κοινοτήτων (αντιστοιχεί στο 70% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και των θέσεων εργασίας στα περισσότερα κράτη-μέλη). Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. για το 2008, οι υπηρεσίες που καλύπτει το νομοσχέδιο, συμβάλλουν στο 60,41% της προστιθέμενης αξίας της οικονομίας και περίπου στο 58% της απασχόλησης (βλ. έκθεση αξιολόγησης συνεπειών).

Η πλήρης ελευθέρωση των υπηρεσιών ήταν εξ υπαρχής ενταγμένη στην στρατηγική της Λισαβόνας ως βασικό στοιχείο της. Η οδηγία των υπηρεσιών εφαρμόζει βασικές αρχές της Λισαβόνας του 2000 καθώς και της «Λευκής Βίβλου» για τη διακυβέρνηση του 2002 (ανοιχτή μέθοδο συντονισμού, ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, αμοιβαία αξιολόγηση).

Η Οδηγία, όπως διαμορφώθηκε τελικά, μετά τη σθεναρή στάση που τήρησε η πλειοψηφία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις σχετικές τροπολογίες που υιοθετήθηκαν, διαφέρει σε πολλά και σημαντικά σημεία από το αρχικό κείμενο, της επονομαζόμενης και «Οδηγίας Μπολκενστάϊν».

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η πρόβλεψη στο τελικό κείμενο της Οδηγίας ότι, σε περίπτωση διασυστοριακής παροχής υπηρεσιών με απόσπαση εργαζομένων, θα εφαρμόζονται πλήρως οι διατάξεις της Οδηγίας 96/71/ΕΚ (π.δ.219/2000), ότι δηλαδή το εφαρμοστέο εργατικό δικαίωμα είναι αυτό της χώρας υποδοχής και όχι εκείνο της χώρας προελεύσεως.

Υπήρξε απόφαση των νομοθετικών οργάνων της Ε.Ε. η οδηγία να έχει χαρακτήρα γενικό και οριζόντιο και όχι κλαδικό, υπό δύο έννοιες:

α) Η οδηγία αποσκοπεί στη διευκόλυνση της άσκησης δύο θεμελιωδών κοινοτικών ελευθεριών, της ελευθερίας εγκατάστασης φυσικών και νομικών προσώπων στον τριτογενή τομέα και της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών, χωρίς εγκατάσταση. Καλύπτονται όλες οι πτυχές της ελεύθερης κυκλοφορίας, μετακίνηση παρόχου, μετακίνηση αποδέκτη, καθώς και οι υπηρεσίες που μπορούν να παρασχεθούν από απόσταση, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που παρέχονται μέσω διαδικτύου. Η οδηγία εισάγει μία σειρά από σημαντικές διοικητικές καινοτομίες, η πρώτη φάση των οποίων πρέπει να έχει

περατωθεί ως την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της. Συγκεκριμένα, πρέπει:

- Να έχει επιτευχθεί ένας βαθμός διοικητικής απλοποίησης στη νομοθεσία που διέπει τον τομέα των υπηρεσιών, εφόσον διαπιστώνεται ότι είναι απαραίτητο.
  - Να έχουν εγκατασταθεί και να λειτουργούν «κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης», για τους παρόχους υπηρεσιών και τους αποδέκτες. Τα κέντρα αυτά πρέπει να λειτουργούν ηλεκτρονικά και από απόσταση.
  - Να έχει πραγματοποιηθεί μία ευρείας κλίμακος απογραφή (screening) της νομοθεσίας (γενικής και ειδικής) που διέπει τις υπηρεσίες και να έχουν καταργηθεί ή τροποποιηθεί διατάξεις αντίθετες προς την κοινοτική νομοθεσία και τη νομολογία του ΔΕΚ.
  - Να έχει θεσπισθεί ένας προχωρημένος μηχανισμός διοικητικής συνεργασίας με τα άλλα κράτη-μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Θα υπάρξει διασύνδεση με το ηλεκτρονικό σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών I.M.I. (Internal Market Information) που αποτελεί διευρωπαϊκό δίκτυο και έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή στον τομέα της αμοιβαίας αναγνώρισης προσόντων και πιλοτικά από 1.1.2009 στον τομέα των υπηρεσιών.
  - β) Καλύπτει το σύνολο του τριτογενούς τομέα (με σημαντικές εξαιρέσεις βέβαια, που αποτέλεσαν αντικείμενο σκληρής διαπραγμάτευσης και ερμηνεύονται περιοριστικά). Με την έννοια αυτή είναι γενική και δεν υπεισέρχεται εκ των πραγμάτων σε τομεακές λεπτομέρειες. Η οδηγία δεν συνοδεύεται από κατάλογο δραστηριοτήτων που υπάγονται σε αυτή, γιατί θα ήταν πάντα ανοιχτός, αφού η τεχνολογική πρόοδος δημιουργεί συνεχώς νέες κατηγορίες υπηρεσιών.
- Αν χρησιμοποιήσει κανείς τις βασικές διακρίσεις της οικονομικής επιστήμης, η οδηγία καλύπτει τόσο τις ενδιάμεσες υπηρεσίες που παρέχονται σε επιχειρηματίες (business to business), όσο και σε τελικούς καταναλωτές. Ενδεικτικά αναφέρονται:
- Υπηρεσίες προς επιχειρήσεις:
- Υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα διοίκησης και διαχείρισης·
  - Υπηρεσίες πιστοποίησης και υπηρεσίες δοκιμών·
  - Υπηρεσίες διαχείρισης εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένης της συντήρησης γραφείων·
  - Υπηρεσίες διαφήμισης, προσλήψεων, εμπορικών πρακτόρων·
  - Υπηρεσίες σχετικές με δικαιώματα βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας.
- Υπηρεσίες προς επιχειρήσεις και προς καταναλωτές:
- Επαγγελματικές υπηρεσίες (υπηρεσίες δικηγόρων, μηχανολόγων, τοπογράφων, κτηνιάτρων κλπ)·
  - Υπηρεσίες συνδεδεμένες με ακίνητα, όπως οι υπηρεσίες μεσιτικών γραφείων·
  - Διανεμητικό εμπόριο·
  - Υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης·
  - Οργάνωση εμπορικών εκθέσεων·
  - Υπηρεσίες ενοικίασης αυτοκινήτων και λήζινγκ
- Υπηρεσίες προς καταναλωτές:
- Υπηρεσίες τουριστικών γραφείων, υπηρεσίες ξεναγών·
  - Υπηρεσίες αναψυχής, αθλητικών κέντρων, πάρκων αναψυχής·
  - Υπηρεσίες υποστήριξης κατ' οίκον, όπως η παροχή βοήθειας σε ηλικιωμένα άτομα, στο βαθμό που δεν αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας·
  - Υπηρεσίες σχολών οδηγών·
  - Υπηρεσίες ιδιωτικών μουσείων, βιβλιοθηκών, θεάτρων.
- Η οδηγία των υπηρεσιών, ως γενική και συνολική, έχει χαρακτήρα συμπληρωματικό της υφιστάμενης τομεακής νομοθεσίας. Σε περίπτωση σύγκρουσης διάταξης της οδηγίας αυτής και διατάξεων άλλων κοινοτικών πράξεων

που αναφέρονται σε ειδικά θέματα υπηρεσιών, ο γενικός κανόνας είναι ότι υπερισχύουν οι διατάξεις των τελευταίων. Τελικός γνώμων για τη λύση ενδεχόμενης σύγκρουσης θα είναι οι διατάξεις του πρωτογενούς δικαίου δηλαδή οι διατάξεις για το δικαίωμα εγκαταστάσεως και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών (αιτιολογική σκέψη 30 της οδηγίας).

Ως χαρακτηριστικά παραδείγματα κοινοτικών πράξεων των οποίων οι διατάξεις υπερισχύουν της οδηγίας των υπηρεσιών αναφέρονται ο κανονισμός για τις κοινωνικές ασφαλίσεις, η οδηγία για τη ραδιοηλεκτρολογία, η οδηγία για την αμοιβαία αναγνώριση προσόντων (2005/36/ΕΚ) και η προαναφερθείσα οδηγία για την απόσπαση εργαζομένων (96/71/ΕΚ). Η σχέση ειδικά της τελευταίας οδηγίας με την οδηγία των υπηρεσιών έδωσε λαβή για κοινωνικές αντιδράσεις και διαμαρτυρίες για «κοινωνικό ντάμπινγκ». Η τελική διατύπωση της οδηγίας που, όπως προαναφέρθηκε υπήρξε συνάεση έντονων αντιδράσεων και, τελικά, τροπολογιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δίνει τέλος στις αντιδικίες αυτές. Συγκεκριμένα, είναι σαφές τόσο από το άρθρο 3 παρ. 1 της οδηγίας (άρθρο 5 παρ. 1 του σ.ν. ) όσο και από το άρθρο 17 παράγραφος 2 (άρθρο 18 παράγραφος 2 του σ.ν. ) ότι σε περίπτωση διασυνοριακής παροχής υπηρεσίας με απόσπαση εργαζομένων (π.χ. κατασκευαστικές υπηρεσίες ή υπηρεσίες κατεδάφισης) εφαρμόζονται πλήρως οι διατάξεις της οδηγίας 96/71/ΕΚ (π.δ.219/2000), ότι δηλαδή το εφαρμοστέο εργατικό δίκαιο είναι αυτό της χώρας υποδοχής και όχι της χώρας καταγωγής.

Όπως είναι γνωστό, τα τελευταία τριάντα χρόνια έχει διαμορφωθεί μία ογκώδης νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με βάση την ερμηνεία των άρθρων 49 (δικαίωμα εγκαταστάσεως) και 56 (ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών) της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 43 και 49 της Συνθήκης ΕΚ). Η νομολογία αυτή όμως είχε συχνά τομεακό και περιπτωσιολογικό χαρακτήρα, που δεν συμβιβαζόταν απόλυτα με τη συνολική και οριζόντια μορφή της οδηγίας. Η λύση που επιλέχθηκε από τους συντάκτες της οδηγίας είναι η γενίκευση (όσο αυτό ήταν δυνατό) και η ομαδοποίηση των αποφάσεων του ΔΕΚ και η ουσιαστική μετατροπή τους σε νομοθεσία. Αυτό είναι προφανές π.χ. ακόλουθα στα άρθρα του σ.ν. : 15 (απαιτήσεις που πρέπει να καταργηθούν στο πλαίσιο του δικαιώματος εγκαταστάσεως), 16 παρ. 2 (απαιτήσεις που αξιολογούνται), 17 παρ. 2 (απαιτήσεις που απαγορεύονται στο πλαίσιο της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών), 20 και 21 (απαιτήσεις που απαγορεύεται να επιβάλλονται στους αποδέκτες).

Η προβλεπόμενη από την Οδηγία απογραφή της νομοθεσίας που δίνει τις υπηρεσίες καλύπτει τρεις κατηγορίες:

- α) τα συστήματα αδειοδότησης που αναφέρονται στις υπηρεσίες,

- β) τις «απαιτήσεις» (νομοθετικές και διοικητικές περιοριστικές ρυθμίσεις εν ευρεία έννοια, βλ. άρθρο 2 παράγραφος 7 του σ.ν. ) που πρέπει είτε να καταργηθούν είτε να αξιολογηθούν και

- γ) τις απαγορεύσεις πολυεπαγγελματικών δραστηριοτήτων. Τα συστήματα αδειοδότησης και οι «απαιτήσεις» που θα διατηρηθούν πρέπει να δικαιολογούνται, με επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος (από αυτούς που έχει αναγνωρίσει η νομολογία του ΔΕΚ – βλ. άρθρο 2 παράγραφος 8 του ν.σ.) και να περιληφθούν σε έκθεση που θα διαβιβασθεί στα υπόλοιπα κράτη-μέλη και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Μια δεύτερη έκθεση θα συνταχθεί στο πλαίσιο του άρθρου 16 παρ. 1 και 16 παρ. 3 πρώτο εδάφιο της οδηγίας (διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών) σχετικά με τις απαιτήσεις που θα εφαρμόσει η ελληνική διοίκηση, ερμηνεύοντας τους όρους δημόσια τάξη, δημόσια ασφάλεια, δημόσια υγεία και προστασία του περιβάλλοντος.

Στη συνέχεια, μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας, θα εκτυλιχθεί η δεύτερη φάση. Κάθε κράτος-μέλος θα παραλάβει τις εκθέσεις των άλλων κρατών-μελών και θα πρέπει, μέσα σε ένα εξάμηνο, να διατυπώσει παρατηρήσεις σε κάθε μία από αυτές. Τελική κατάληξη θα είναι η σύνταξη συνθετικής έκθεσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με βάση τις παρατηρήσεις αυτές, στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως τα τέλη του 2010. Η έκθεση θα περιέχει ενδεχομένως και συμπληρωματικές πρωτοβουλίες, δηλαδή προτάσεις νέων νομοθετικών μέτρων με βάση τις συγκλίσεις που θα εμφανίσουν οι παρατηρήσεις επί των εκθέσεων.

Η οδηγία προβλέπει και άλλες δράσεις για το μέλλον, όπως την εκπόνηση κωδικών δεοντολογίας σε κοινοτικό επίπεδο (άρθρο 37 της οδηγίας) ή την συμπληρωματική εναρμόνιση σε θέματα όπως οι υπηρεσίες ασφαλείας (security) ή δικαστικής είσπραξης οφειλών (άρθρο 39 της οδηγίας). Και η ρήτρα αναθεώρησης του άρθρου 41 προβλέπει την υποβολή συνολικής έκθεσης από την Επιτροπή στα τέλη του 2011 και ανά τριετία στη συνέχεια. Η έκθεση μπορεί να περιέχει προτάσεις για πρόσθετα μέτρα, όπως μέτρα εναρμόνισης, ή ένταξη σε αυτήν τομέων, που σήμερα εξαιρούνται. Η οδηγία επομένως και ο νόμος που την ενσωματώνει είναι ένα βασικό βήμα μιας πορείας που θα διαρκέσει τουλάχιστον μια δεκαετία με στόχο την πραγματική ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών.

Ένα θεμελιώδες ζήτημα που πρέπει να υπογραμμισθεί είναι ο τρόπος με τον οποίο το τελικό κείμενο της οδηγίας (άρθρο 16 της οδηγίας, άρθρο 17 του σ.ν. ) αντιμετωπίζει το θέμα της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών. Όπως είναι γνωστό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην αρχική της πρόταση του 2004 χρησιμοποίησε ως βασική μέθοδο για το άνοιγμα της διασυνοριακής αγοράς υπηρεσιών την αρχή της χώρας καταγωγής η οποία βέβαια υπήρχε ήδη σε υφιστάμενες κλαδικές οδηγίες όπως αυτές της ραδιοηλεκτρολογίας ή του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Στην περίπτωση όμως της οδηγίας των υπηρεσιών η έννοια της αρχής της χώρας καταγωγής είχε ευρύτατο νομικό περιεχόμενο και η προοπτική της εφαρμογής της σε ένα τεράστιο οικονομικό τομέα όπως ο τριτογενής, δημιούργησε αντιδράσεις ακόμη και φόβους για κοινωνικό ντάμπινγκ εκ μέρους των νέων χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, που μόλις είχαν ενταχθεί στις Ε.Κ. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην πρώτη ανάγνωση παρενέβη δραστικά: διέγραψε τον όρο «αρχή της χώρας καταγωγής» από τον τίτλο του κεφαλαίου και το άρθρο 16 και γενικότερα από την οδηγία και τον αντικατέστησε με τον όρο της Συνθήκης «ελεύθερη παροχή υπηρεσιών». Το κείμενο του άρθρου 16 αναδιατυπώθηκε και παρέμεινε αναλλοίωτο στις επόμενες φάσεις της διαπραγματεύσεως (τροποποιημένη πρόταση της Επιτροπής, κοινή θέση του Συμβουλίου, δεύτερη ανάγνωση από το Ε.Κ.). Μεταφέρεται αυτούσιο στην ελληνική νομοθεσία, ως άρθρο 17 του σ.ν. Συνοδεύεται από μια σειρά από άλλες διατάξεις, εγκατεσπαρμένες σε διάφορα σημεία της οδηγίας και του σ.ν. (π.χ. άρθρα 3 παρ. 3, 5 παρ. 2, 17 παρ. 3 δεύτερη φράση του σ.ν. ) ώστε να εξασφαλίζεται, στο μέτρο του δυνατού, ότι μετά τη διαγραφή της αρχής της χώρας καταγωγής από την οδηγία δεν θίγεται ούτε το ποινικό δίκαιο, ούτε το εργατικό δίκαιο, ούτε τα θεμελιώδη συνδικαλιστικά δικαιώματα, ούτε οι διατάξεις του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, εθνικές και κοινοτικές, ιδίως αυτές που αναφέρονται στην προστασία του καταναλωτή, ούτε οι εθνικές διατάξεις περί απασχόλησης, που περιλαμβάνονται σε συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Οι διατάξεις αυτές διευκρινίζονται περαιτέρω από διάφορες καταχωρήσεις στην αιτιολογία της οδηγίας (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 12, 13, 14, 32, 82, 86, 87, 90 κλπ.). Το άρθρο 17 του σ.ν. που εξασφαλίζει την ελευθερία

διασυννοριακής παροχής υπηρεσιών συνοδεύεται από μια σειρά παρεκκλίσεων, γενικών (άρθρο 18 του σ.ν. ) ή κατά περίπτωση (άρθρο 19).

Μεταξύ των γενικών παρεκκλίσεων σημειώνονται αυτές που αναφέρονται στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ιδίως ταχυδρομικές υπηρεσίες, υπηρεσίες σχετικές με την ενέργεια, το φυσικό αέριο, τα ύδατα, τα λύματα, τα απόβλητα), στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, στη διασυννοριακή παροχή υπηρεσιών από δικηγόρους, στις διατάξεις περί διασυννοριακής παροχής υπηρεσιών της οδηγίας των προσόντων, στην κοινωνική ασφάλιση, στην πνευματική ιδιοκτησία, στις διατάξεις του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου για τις συμβατικές και εξωσυμβατικές ενοχές, περιλαμβανομένων αυτών που αναφέρονται στον τύπο των συμβάσεων. Οι κατά περίπτωση παρεκκλίσεις ερμηνεύονται περιοριστικά (άρθρο 19) και εφαρμόζονται σε συνδυασμό με τις διατάξεις του σ.ν. για τη διοικητική συνεργασία. Η οδηγία για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, ως πράξη παραγώγου κοινοτικού δικαίου, με νομική βάση τα άρθρα 47 παρ. 2 της Συνθήκης ΕΚ, πρώτο και τρίτο εδάφιο, (η διάταξη δεν διατηρήθηκε στην ενοποιημένη μορφή της Συνθήκης της Λισαβόνας) και 62 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 55 της Συνθήκης ΕΚ), υπόκειται όπως είναι ευνόητο, στις διατάξεις του πρωτογενούς δικαίου. Το γεγονός αυτό τονίζεται στο άρθρο 3 παρ. 3 της Οδηγίας (άρθρο 5 παράγραφος 3 του σ.ν. ) και σε διάφορα σημεία της αιτιολογίας (βλέπε αιτιολογική σκέψη 30 εν τέλει ή αιτιολογική σκέψη 75) και σημαίνει ότι σε περιπτώσεις σύγκρουσης επικρατεί το πρωτογενές δίκαιο - άρθρα 49 και 56 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 43 και 49 της Συνθήκης ΕΚ) - όπως έχει ερμηνευθεί ή μπορεί να ερμηνευθεί στο μέλλον από το ΔΕΚ.

## II. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ

Το πρώτο μέρος του σχεδίου νόμου, περιέχει τις διατάξεις για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της οδηγίας 2006/123.

Το πρώτο κεφάλαιο του σ.ν. περιέχει τις γενικές διατάξεις.

Το άρθρο 2 δίνει μια σειρά ορισμών για έννοιες που χρησιμοποιούνται κατ' επανάληψη στο κείμενο του σ.ν. Βασική έννοια, όπως είναι αυτονόητο, είναι αυτή της υπηρεσίας. Ο ορισμός στηρίζεται στο άρθρο 57 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην άρθρο 50 της Συνθήκης ΕΚ) - όπως ερμηνεύτηκε από τη νομολογία του ΔΕΚ. Δύο είναι τα κύρια στοιχεία του: ότι πρόκειται για δραστηριότητα οικονομική μη μισθωτή, δηλαδή ασκούμενη από αυτοαπασχολούμενους ή επιχειρήσεις, και ότι παρέχεται επ' αμοιβή. Δεν έχει σημασία αν η αμοιβή καταβάλλεται από τον αποδέκτη ή από τρίτο.

Οι ορισμοί «πάροχος υπηρεσιών», «αποδέκτης», «κράτος μέλος εγκατάστασης», «εγκατάσταση», ακολουθούν τις εξελίξεις της κοινοτικής νομοθεσίας και της νομολογίας του ΔΕΚ.

Επισημαίνεται η ευρύτητα των ορισμών του «συστήματος χορήγησης άδειας» και της «απαίτησης». Η δεύτερη έννοια αναφέρεται σε πολλά σημεία του σ.ν.

Στην παράγραφο 8 του άρθρου 2 παρ. 1 τίθεται ένας ενδεικτικός κατάλογος επαγγελματιών λόγω δημοσίου συμφέροντος, που έχουν αναγνωριστεί ως τέτοιοι από τη νομολογία του ΔΕΚ και συμπληρώνονται από την αιτιολογική σκέψη 40 της οδηγίας.

Για τον ορισμό της έννοιας «νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα» που χρησιμοποιείται στο σ.ν. , γίνεται παραπομπή στην οδηγία 2005/36/ΕΚ (αμοιβαία αναγνώριση προσόντων) όπως θα ενσωματωθεί, από την οποία και προέρχεται.

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 3 υπενθυμίζεται η γενικότητα του σ.ν. (δεν περιέχει ειδικές διατάξεις για συ-

γκεκριμένους κλάδους υπηρεσιών) και αναγράφεται ο σκοπός του, δηλαδή η διευκόλυνση άσκησης της ελευθερίας εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, διατηρώντας ταυτόχρονα υψηλό ποιοτικό επίπεδο υπηρεσιών.

Οι επόμενες παράγραφοι του άρθρου 3 διευκρινίζουν αρνητικά με τι δεν ασχολείται το σ.ν. και τι δεν θίγει. Το σ.ν. αυτό καθ' εαυτό, δεν συνεπάγεται ούτε την απελευθέρωση των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (π.χ. του τομέα των υδάτων), ούτε την ιδιωτικοποίηση δημοσίων φορέων παροχής υπηρεσιών, ούτε την κατάργηση μονοπωλίων παροχής υπηρεσιών. Δεν θίγει επίσης τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούν οι ελληνικές αρχές σε τομείς υπηρεσιών και οι οποίες διέπονται από τις κοινοτικές διατάξεις περί κρατικών ενισχύσεων. Όπως διευκρινίστηκε και προηγουμένως, σε συνέχεια της διαγραφής της αρχής της χώρας καταγωγής από την οδηγία, οι περιπτώσεις γ έως και η της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του σ.ν. διασφαλίζουν ότι δεν θίγονται κατ' αρχήν οι εθνικές διατάξεις του ποινικού και εργατικού δικαίου, οι διατάξεις κοινωνικής ασφάλισης, η άσκηση θεμελιωδών δικαιωμάτων, το δικαίωμα διαπραγμάτευσης, σύναψης και εφαρμογής συλλογικών συμβάσεων και το δικαίωμα εργατικών κινητοποιήσεων.

Το άρθρο 4 οριοθετεί το πεδίο εφαρμογής του νόμου. Από πλευράς προσώπων εφαρμόζεται σε υπηρεσίες παρόχων εγκατεστημένων σε ένα κράτος-μέλος. Δεν εφαρμόζεται σε υπηρεσίες παρόχων εγκατεστημένων σε τρίτες χώρες. Το θέμα αυτό ρυθμίζεται από τη Γενική Συμφωνία Υπηρεσιών (GATS) του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, στην οποία μετέχουν και οι Ε.Κ.

Από το πεδίο εφαρμογής του νόμου εξαιρούνται ορισμένες δραστηριότητες υπηρεσιών:

- Οι μη οικονομικές υπηρεσίες γενικού συμφέροντος (ο όρος δεν υπάρχει στη Συνθήκη αλλά παράγεται εξ αντιδιαστολής από τον όρο «υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος» του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 86 παρ. 2 της Συνθήκης ΕΚ).

- Ορισμένοι βασικοί τομείς υπηρεσιών για τους οποίους υπάρχει πρόσφατη και αναλυτική κοινοτική νομοθεσία, όπως ο χρηματοπιστωτικός, ο τηλεπικοινωνιακός, οι υπηρεσίες που υπάγονται στην κοινή πολιτική μεταφορών, περιλαμβανομένων των λιμενικών υπηρεσιών (διευκρινίζεται στην αιτιολογική σκέψη 21 ότι εξαιρούνται και τα ταξί και τα ασθενοφόρα).

- Άλλοι τομείς που είτε διέπονται από ειδική νομοθεσία (ραδιοτηλεόραση) είτε κρίνεται σκόπιμο να αποτελέσουν αντικείμενο ειδικής ρύθμισης (υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, ορισμένες κατηγορίες κοινωνικών υπηρεσιών).

- Τομείς υπηρεσιών που χρειάζονται ειδική ρύθμιση, όπως οι υπηρεσίες ασφάλειας ή συνδέονται με την τοποθέτηση εργαζομένων (γραφεία εύρεσης προσωρινής εργασίας).

- Υπηρεσίες που συνδέονται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας ή υπηρεσίες συμβολαιογράφων και δικαστικών επιμελητών.

Εξαιρούνται, τέλος, από το σ.ν. όλα τα θέματα φορολογίας, άμεσης και έμμεσης.

Το κεφάλαιο Β του σ.ν. έχει τον τίτλο «Διοικητική Απλοποίηση» και εφαρμόζεται οριζόντια τόσο στο δικαίωμα εγκατάστασης όσο και στη διασυννοριακή παροχή υπηρεσιών.

Σύμφωνα με το άρθρο 6, αν οι διαδικασίες και διατυπώσεις που προβλέπει η ελληνική νομοθεσία για την πρόσβαση σε δραστηριότητα υπηρεσιών ή την άσκηση της δεν είναι αρκούντως απλές, πρέπει να απλοποιηθούν. Προβλέπεται εξουσιοδότηση προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυ-



βέρνησης και τον Υπουργό Οικονομικών, με την οποία δημιουργείται το αναγκαίο πλαίσιο για την επίτευξη αυτού του σκοπού.

Σε περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές απαιτούν από τους παρόχους ή τους αποδέκτες υπηρεσιών πιστοποιητικά, βεβαιώσεις κτλ. υποχρεούνται να δέχονται ισοδύναμα έγγραφα και έχουν την δυνατότητα να μην επιβάλλουν την προσκόμιση πρωτότυπων, επικυρωμένων αντιγράφων ή επικυρωμένων μεταφράσεων. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 θεσπίζεται εξαίρεση για τα έγγραφα που απαιτούνται στο πλαίσιο ορισμένων κοινοτικών πράξεων, όπως οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις ή η οδηγία για την εγκατάσταση δικηγόρων. Στα έγγραφα αυτά περιλαμβάνονται αντίγραφα ποινικού μητρώου, ένορκες βεβαιώσεις, υπεύθυνες δηλώσεις, πιστοποιητικά εγγραφής σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο, καταστατικά και ισολογισμοί εταιρειών κλπ.

Τα άρθρα 7 έως 9 εκπληρώνουν την επιταγή της οδηγίας για εγκαθίδρυση κέντρων ενιαίας εξυπηρέτησης θεσπίζοντας το πλαίσιο λειτουργίας τους. Η παράγραφος 1 του άρθρου 7 ορίζει τις διαδικασίες και διατυπώσεις που μπορούν να διεκπεραιώσουν οι πάροχοι υπηρεσιών μέσω ενός Ενιαίου Κέντρου Εξυπηρέτησης (εφεξής Ε.Κ.Ε.).

Η έννοια των Ε.Κ.Ε. δεν συνεπάγεται ότι πρέπει να δημιουργηθεί ένας και μοναδικός κεντρικός φορέας, αλλά είναι δυνατόν να λειτουργούν πλείονα Ε.Κ.Ε.. Ωστόσο, το Ε.Κ.Ε. πρέπει να είναι ενιαίο από τη σκοπιά του μεμονωμένου παρόχου, δηλαδή ο πάροχος υπηρεσιών πρέπει να μπορεί να διεκπεραιώσει όλες τις διαδικασίες απευθυνόμενος σε ένα μόνο τέτοιο κέντρο.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 του νομοσχεδίου τα υφιστάμενα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) που έχουν συσταθεί με το ν. 3013/2002 (Α' 102) όπως τροποποιήθηκε, μπορούν να λειτουργήσουν, εν όλω ή εν μέρει, και ως Ε.Κ.Ε., ώστε να υπάρχει και δυνατότητα εξυπηρέτησης με φυσική παρουσία του ενδιαφερομένου. Δίνεται εξουσιοδότηση στα Υπουργεία Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών για την ρύθμιση όλων των συναφών προβλημάτων οργάνωσης και λειτουργίας.

Το άρθρο 8 παράγραφοι 1 έως 5, παραθέτει τις πληροφορίες και τη βοήθεια οι οποίες πρέπει να είναι διαθέσιμες από τα Ε.Κ.Ε. προς τους παρόχους και αποδέκτες υπηρεσιών. Οι πληροφορίες αυτές και η βοήθεια αυτή πρέπει να είναι προσβάσιμες εξ αποστάσεως και με ηλεκτρονικά μέσα.

Προκειμένου να εκπληρωθεί η υποχρέωση αποτελεσματος, που θεσπίζεται από το άρθρο 8 παρ. 1 της οδηγίας, ότι δηλαδή όλες οι διαδικασίες και διατυπώσεις για την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκηση τους θα μπορούν να διεκπεραιωθούν εύκολα από απόσταση και με ηλεκτρονικά μέσα μέσω του οικείου Ε.Κ.Ε., επιβάλλονται, με το άρθρο 9 παρ. 1 του σ.ν. οι ανάλογες υποχρεώσεις στις αρμόδιες αρχές και παρέχονται, με το άρθρο 9 παρ. 3 οι κατάλληλες εξουσιοδοτήσεις στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και τα συναρμόδια υπουργεία, σε σχέση με τις διαδικασίες που πρέπει να διεκπεραιώνουν τα Ε.Κ.Ε.

Το επόμενο κεφάλαιο Γ αναφέρεται στην ελευθερία εγκαταστάσεως των παρόχων υπηρεσιών και διαιρείται σε δύο τμήματα.

Το πρώτο ασχολείται με τις διαδικασίες αδειοδότησης των δραστηριοτήτων υπηρεσιών.

Βάσει του άρθρου 10 όλα τα υφιστάμενα συστήματα άδειας για δραστηριότητες υπηρεσιών πρέπει να ελεγχθούν με βάση τα πορίσματα της νομολογίας του ΔΕΚ (παράγραφος 1) και αν δεν είναι σύμφωνα με αυτά να τροποποιηθούν ή και να αντικατασταθούν με άλλες δια-

δικασίες, με εξαίρεση τα συστήματα άδειας που προκύπτουν άμεσα ή έμμεσα από την κοινοτική νομοθεσία (πχ. την οδηγία των προσόντων ή την νομοθεσία περιβάλλοντος). Στο άρθρο 11 ορίζονται τα βασικά στοιχεία του κοινοτικού προτύπου άδειας που θα τεθεί σε εφαρμογή στο μέλλον. Με το άρθρο 12 τίθενται γενικοί κανόνες ότι η άδεια καλύπτει όλη την επικράτεια και ότι η άρνηση ή ανάκληση άδειας πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημέ-

νη και ότι η διάρκεια της δεν μπορεί να είναι περιορισμένη. Με την παράγραφο 4 του άρθρου 12 πάντως ορίζεται ότι δεν θίγεται η αυτονομία δυνατότητα των αρχών να ανακαλούν την άδεια αν έχουν παύσει πλέον να υφίστανται οι προϋποθέσεις χορήγησής της. Σύμφωνα με το άρθρο 13 αν ο αριθμός των διαθέσιμων αδειών για συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι περιορισμένος, λόγω σπανιότητας των διαθέσιμων φυσικών πόρων ή τεχνικών δυνατοτήτων, πρέπει κατ' αρχήν να εφαρμόζονται διαδικασίες επιλογής μεταξύ των δυναμικών υποψηφίων. Τέλος, το άρθρο 14 θέτει μία σειρά από διαδικαστικούς κανόνες για τη χορήγηση άδειας, οι οποίοι πρέπει να τηρούνται από τις αρμόδιες αρχές. Μία σημαντική αλλαγή γίνεται με την παράγραφο 4, σύμφωνα με την οποία υφίστανται εφεξής περιπτώσεις όπου η έλλειψη απάντησης της Διοίκησης συνεπάγεται χορήγηση άδειας. Οι περιπτώσεις αυτές θα προσδιορίζονται στην απαντητική επιστολή, που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου.

Το δεύτερο τμήμα του Κεφαλαίου Γ του σ.ν. αναφέρεται σε δύο κατηγορίες «απαιτήσεων» (βλ. άρθρο 2 παράγραφος 7) της ελληνικής νομοθεσίας, υφισταμένων ή ενδεχομένων. Και οι δύο κατάλογοι «απαιτήσεων» των άρθρων 15 και 16 προέρχονται από την περιπτώσιολογική νομολογία του ΔΕΚ.

Με το άρθρο 15 προορίζεται η πρώτη κατηγορία «απαιτήσεις που πρέπει να καταργηθούν» και περιέχει διακρίσεις, άμεσες ή έμμεσες.

Με το άρθρο 16 προορίζεται η δεύτερη κατηγορία «απαιτήσεις που πρέπει να αξιολογηθούν» και δεν περιέχει διακρίσεις. Πρόκειται όμως για μέτρα για τα οποία η νομολογία του ΔΕΚ έχει αποφανθεί ότι μπορεί να αποτελούν περιορισμούς στην πρόσβαση σε μια δραστηριότητα υπηρεσιών ή στην άσκηση της. Το άρθρο 16 παρ. 2 παραθέτει τέτοιες «απαιτήσεις», όπως η ύπαρξη ποσοτικών ή γεωγραφικών περιορισμών για την είσοδο σε μια δραστηριότητα (δεν θίγονται όμως οι υπηρεσίες φορητών ή βυτιοφόρων ως δραστηριότητες μεταφορών ή τα φαρμακεία, ως δραστηριότητα υγειονομικής περίθαλψης) ή οι υποχρεωτικές ελάχιστες ή μέγιστες τιμές ή αμοιβές.

Οι «απαιτήσεις» αυτές δεν καταργούνται αυτόματα, όπως αυτές του άρθρου 15. Πρέπει ή να τροποποιηθούν (αν είναι αντίθετες με τις γενικές αρχές της νομολογίας του ΔΕΚ στον τομέα) ή να δικαιολογηθούν με επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, να περιληφθούν σε έκθεση και να αποτελέσουν αντικείμενο αμοιβαίας αξιολόγησης, όπως αναφέρθηκε στο Γενικό Μέρος.

Στη διαδικασία αυτή υπάγονται και οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ), ιδίως οι λεγόμενες «υπηρεσίες δικτύου» (ταχυδρομεία, ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο, ύδατα), εφόσον όμως, αυτό δεν παρακωλύει, νομικά ή στην πράξη, την εκτέλεση της συγκεκριμένης αποστολής που τους έχει ανατεθεί - άρθρο 17 παρ. 4 του ν.σ., 106 παρ. 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 86 παρ. 2 της Συνθήκης ΕΚ), νομολογία του ΔΕΚ και προορίζεται και στην αιτιολογική σκέψη 70 της οδηγίας.

Η ελληνική διοίκηση υποχρεούται, ήδη από την 1.1.2007 να κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για λόγους διαφάνειας όλα τα νέα μέτρα που εισάγουν κριτή-

ρια από αυτά που παρατίθενται στο άρθρο 16 παρ. 2. Το κεφάλαιο Δαναφέρεται στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών.

Ειδικότερα το πρώτο τμήμα, άρθρα 17 έως 19, αναφέρεται στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών.

Το άρθρο 17 αποτελεί την καρδιά του πολιτικού συμβιβασμού που έγινε μεταξύ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Συμβουλίου και Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Με το άρθρο αυτό:

- Εξασφαλίζεται ότι οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα παρέχοντες υπηρεσίες έχουν το δικαίωμα να παρέχουν υπηρεσίες και σε άλλα κράτη μέλη – δεν δικαιούται η ελληνική νομοθεσία να τους το απαγορεύσει.

- Εξασφαλίζεται το δικαίωμα στους εγκατεστημένους σε άλλα κράτη-μέλη παρόχους υπηρεσιών να παρέχουν υπηρεσίες στην ελληνική επικράτεια.

- Με την παράγραφο 4 του άρθρου 17 καθορίζονται οι «απαιτήσεις» τις οποίες δικαιούται να προβάλλει η ελληνική διοίκηση έναντι παρόχων υπηρεσιών εγκατεστημένων σε άλλο κράτος-μέλος εφόσον στηρίζονται στις αρχές της μη διάκρισης, της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας. Οι μόνοι επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος των οποίων επιτρέπεται η επίκληση είναι η δημόσια τάξη, η δημόσια ασφάλεια, η δημόσια υγεία και η προστασία του περιβάλλοντος. Επομένως η επίκληση άλλων επιτακτικών λόγων δημοσίου συμφέροντος από αυτούς που παρατίθενται στο άρθρο 2 παράγραφος 8 του σ.ν. , αποκλείεται. Αυτή είναι και η ουσία του επιτευχθέντος πολιτικού συμβιβασμού στα πλαίσια της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, χωρίς τον οποίο δε θα είχε υιοθετηθεί η οδηγία.

Η παράγραφος 2 του άρθρου 17 παραθέτει ένα κατάλογο «απαιτήσεων» που απαγορεύονται στα πλαίσια της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, ως αντίθετες με το άρθρο 56 της Συνθήκης της Λισαβόνας (πρώην 49 της Συνθήκης ΕΚ), όπως κρίθηκε από τη νομολογία του ΔΕΚ. Όπως αναφέρθηκε και στο γενικό μέρος, η αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών που καθιερώνει το άρθρο 17 ακολουθείται από δύο κατηγορίες παρεκκλίσεων:

Τις γενικές παρεκκλίσεις του άρθρου 18 (οι οποίες είχαν συνταχθεί αρχικά ως παρεκκλίσεις από την αρχή της χώρας καταγωγής αλλά με τροποποιήσεις και διαρρυθμίσεις παρέμειναν ως παρεκκλίσεις από την αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών).

Τις παρεκκλίσεις κατά περίπτωση του άρθρου 19 οι οποίες διέπονται από αυστηρές ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις και συνδυάζονται με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ για τη διοικητική συνεργασία.

Δεν προβλέπονται ούτε από το τελικό κείμενο της οδηγίας (και επομένως από το σ.ν. ) μεταβατικές παρεκκλίσεις για κατηγορίες υπηρεσιών όπως τα τυχερά παίγνια. Τα τυχερά παίγνια εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του σ.ν. (άρθρο 4 παρ. 2 περίπτωση η).

Το δεύτερο τμήμα του Κεφαλαίου ΙV αναφέρεται στα δικαιώματα των αποδεκτών υπηρεσιών. Είναι η πρώτη φορά που τα δικαιώματα αυτά, που έχουν αναγνωρισθεί κατ' επανάληψη από τη νομολογία του ΔΕΚ, ρυθμίζονται από ένα γενικό και οριζόντιο κοινοτικό νομοθέτημα.

Το άρθρο 20 απαγορεύει κάθε περιορισμό σε αποδέκτες που διαμένουν στην Ελλάδα (βλ. άρθρο 2 παράγραφος 3) να χρησιμοποιούν υπηρεσίες που παρέχονται από φορέα παροχής υπηρεσιών εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, απαιτώντας από αυτούς άδεια ή υποβολή δήλωσης ή χορηγώντας τους οικονομικές ενισχύσεις που περιέχουν διακρίσεις λόγω τόπου εγκατάστασης του παρόχου ή τόπου παροχής της υπηρεσίας.

Όπως είναι προφανές απαγορεύεται κάθε διάκριση μεταξύ αποδεκτών υπηρεσιών, λόγω ιθαγένειας ή κατοικίας (π.χ. διαφοροποίηση του εισιτηρίου εισόδου σε Μουσείο ανάλογα με την ιθαγένεια του επισκέπτη). Το

άρθρο 21 καθιστά σαφή αυτή την απαγόρευση.

Το άρθρο 22 προβλέπει (παρ. 1) ότι οι αποδέκτες υπηρεσιών που διαμένουν στην Ελλάδα έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν πληροφορίες για τις απαιτήσεις που ισχύουν σε άλλα κράτη-μέλη σχετικά με την παροχή υπηρεσιών, την προστασία καταναλωτών, τα έννομα μέσα που έχουν στη διάθεση τους σε περίπτωση διαφοράς κλπ.

Με την παράγραφο 2 του άρθρου 22 ορίζεται ότι η βοήθεια αυτή στους αποδέκτες υπηρεσιών ανατίθεται για μεν τους καταναλωτές στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Καταναλωτή Ελλάδος, για δε τις επιχειρήσεις στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (Enterprise Europe Network- Hellas). Οι ως άνω φορείς για να εκπληρώσουν τη συγκεκριμένη αποστολή μπορούν να έρχονται σε επαφή με τους αντίστοιχους φορείς των άλλων κρατών-μελών.

Το Κεφάλαιο Ε του σ.ν. φέρει τον τίτλο «ποιότητα των υπηρεσιών» και περιλαμβάνει τα άρθρα εκείνα του αντίστοιχου κεφαλαίου της Οδηγίας που είναι δεσμευτικά και δημιουργούν υποχρεώσεις.

Το άρθρο 23 του σ.ν. υποχρεώνει τους παρόχους υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα να θέτουν στη διάθεση των αποδεκτών, είτε διαμένουν στην Ελλάδα, είτε διαμένουν σε άλλο κράτος-μέλος, μία σειρά από πληροφορίες (παρ. 1). Η υποχρέωση είναι γενική και οριζόντια και αφορά όλους τους παρόχους υπηρεσιών σε όλες τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του σ.ν. . Ο τρόπος παροχής των πληροφοριών αυτών αφήνεται στην επιλογή του παρόχου (παρ. 2). Οι πάροχοι είναι υποχρεωμένοι να δίδουν και τις συμπληρωματικές πληροφορίες της παρ. 3, εφόσον αυτό ζητηθεί από τον αποδέκτη.

Ενδεχόμενες πειθαρχικές ή διοικητικές κυρώσεις για παραβίαση των ανωτέρω θα επιβάλλονται με βάση το π.δ. που προβλέπει η εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 35 του παρόντος.

Οι ανωτέρω διατάξεις δεν εμποδίζουν τον Έλληνα νομοθέτη να επιβάλλει στους εγκατεστημένους στην Ελλάδα παρόχους υπηρεσιών πρόσθετες υποχρεώσεις πληροφόρησης, είτε στο σύνολό τους, είτε σε συγκεκριμένες κατηγορίες.

Το άρθρο 24 αναφέρεται στην ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης που υποχρεούνται να συνάπτουν ή στις εγγυήσεις που υποχρεούνται να παρέχουν ορισμένες κατηγορίες παρόχων υπηρεσιών «οι υπηρεσίες των οποίων ενέχουν άμεσο και συγκεκριμένο κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια του αποδέκτη ή τρίτου ή τη χρηματοοικονομική ασφάλεια του αποδέκτη». Η παρ. 4 του άρθρου 24 δίδει ορισμούς των όρων που χρησιμοποιούνται.

Η παρ. 2 του άρθρου αναφέρεται στην περίπτωση που η ελληνική νομοθεσία ήδη επιβάλλει τέτοιες υποχρεώσεις σε παρόχους εγκατεστημένους στην Ελλάδα ώστε να εξασφαλίζεται η ισότητα και η μη διάκριση μεταξύ ήδη εγκατεστημένων και αυτών που σκοπεύουν να εγκατασταθούν μεταγενέστερα.

Το άρθρο 25 αναφέρεται στις εμπορικές επικοινωνίες (διαφημίσεις-βλ.ορισμούς των παραγράφων 11 και 12 του άρθρου 2 του σ.ν. ) των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων.

Η βασική υποχρέωση που θεσπίζεται στην παρ. 1 είναι ότι καταργούνται όλες οι συνολικές απαγορεύσεις, δηλαδή η απόλυτη απαγόρευση κάθε είδους εμπορικής επικοινωνίας. Η παρ. 2 θέτει τους κανόνες που πρέπει να διέπουν εφεξής τις εμπορικές επικοινωνίες των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων. Οποιοδήποτε περιορισμό πρέπει να δικαιολογούνται με επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος. Το θέμα συνδέεται και με την εκπόνηση κωδίκων δεοντολογίας σε κοινοτικό επίπεδο από επαγγελματικούς φορείς, οργανώσεις ή ενώσεις, την οποία ενθαρρύνει το άρθρο 37 της Οδηγίας (που δεν ενσωματώνεται στο σ.ν ως προγραμματικό). Η παρ. 3 δι-

δει την εξουσιοδότηση να γίνουν οι δέουσες καταργήσεις και τροποποιήσεις με π.δ. που θα εκδοθούν από τους αρμόδιους υπουργούς.

Το άρθρο 26 ασχολείται με τις λεγόμενες δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων, δηλαδή τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών που προϋποθέτουν τη συνεργασία διαφόρων ειδικοτήτων. Έχουν διαπιστωθεί περιορισμοί στον τομέα αυτό σε διάφορα κράτη-μέλη. Ο πιο γνωστός και διαδεδομένος είναι ίσως η απαγόρευση σε δικηγόρους να συμπράττουν σε εταιρική μορφή με άλλες ειδικότητες (π.χ. φοροτεχνικούς ή λογιστές). Σημειώνεται όμως ότι σχετικά πρόσφατη νομολογία του ΔΕΚ έχει χαρακτηρίσει τους περιορισμούς αυτούς σε δικηγόρους ως θεμιτούς (απόφαση της 19.2.2002, Wouters, υπόθεση C-309/1999).

Ο βασικός κανόνας που θέτει η παρ. 1 του άρθρου 26 είναι ότι δεν επιτρέπονται απαγορεύσεις ή περιορισμοί σε δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων. Σύμφωνα με τη διατύπωση του «οι πάροχοι υπηρεσιών δεν υπόκεινται σε απαιτήσεις που τους υποχρεώνουν να ασκούν αποκλειστικά συγκεκριμένη δραστηριότητα ή που περιορίζουν την άσκηση από κοινού ή σε εταιρική σχέση διαφορετικών δραστηριοτήτων». Από το γενικό κανόνα μπορούν να εξαιρεθούν δύο κατηγορίες παρόχων:

- Τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα (ορισμός: άρθρο 2 παράγραφος 11)
- Οι πάροχοι υπηρεσιών πιστοποίησης τεχνικού ελέγχου ή δοκιμών.

Η εξαιρεση δεν είναι αυτόματη αλλά χρειάζεται δικαιολόγηση για τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα χωριστά για το καθένα, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές τους. Οι περιορισμοί που διατηρούνται με τη δικαιολόγησή τους με επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος καταχωρίζονται στην έκθεση που πρέπει να υποβληθεί σύμφωνα με την οδηγία, το συντομότερο δυνατό. Η παρ. 2 του άρθρου δίδει εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών και στον εκάστοτε αρμόδιο Υπουργό με π.δ. να επιτρέπουν στις προαναφερόμενες κατηγορίες παρόχων να μετέχουν σε πολυεπαγγελματικές δραστηριότητες εξασφαλίζοντας παράλληλα αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων, ύπαρξη ασυμβίβαστων, κλπ.

Το άρθρο 27 αναφέρεται στην επίλυση διαφορών. Η παρ. 1 επιβάλλει στους παρόχους υπηρεσιών, γενικά την υποχρέωση να παρέχουν στοιχεία επικοινωνίας ώστε να μπορούν οι αποδέκτες να υποβάλλουν παράπονα ή διαμαρτυρίες ή να ζητήσουν πληροφορίες.

Η παρ. 3 του άρθρου 27 έχει αυτοτέλεια και γενικότερες επιπτώσεις και εφαρμόζεται όταν απαιτείται η κατάθεση χρηματικής εγγύησης για συμμόρφωση σε δικαστική απόφαση, που εκδίδεται προς επίλυση διαφορών που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος σ.ν. Στην περίπτωση αυτή, οι ελληνικές αρχές οφείλουν να αναγνωρίσουν ισοδύναμες εγγυήσεις από τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες, κλπ., μη εγκατεστημένες στην Ελλάδα αλλά εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος.

Θεσπίζεται επίσης στην παρ. 4 του άρθρου 27 υποχρέωση για τους παρόχους υπηρεσιών που υπόκεινται σε κώδικα δεοντολογίας ή είναι μέλη επαγγελματικού φορέα ή οργάνωσης που προβλέπει τη χρησιμοποίηση μηχανισμού εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών να ενημερώνουν σχετικά τον αποδέκτη και να παραπέμπουν σε πηγές λεπτομερών πληροφοριών.

Τα όργανα και η διαδικασία επιβολής κυρώσεων για τη μη τήρηση των υποχρεώσεων αυτών θα περιληφθούν στο π.δ. που θα εκδοθεί βάσει του άρθρου 35 του σ.ν. Το κεφάλαιο ΣΤ του σ.ν. αναφέρεται στο κρίσιμο θέμα της διοικητικής συνεργασίας μεταξύ των ελληνικών αρχών και των αρχών των άλλων κρατών με στόχο την εξασφάλιση της εποπτείας των παρόχων και των υπηρε-

σιών τους.

Οι διατάξεις αυτές έχουν νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα. Με το άρθρο 28 παράγραφος 2η χώρα μας υποχρεούται προς το σκοπό αυτό, όπως και τα άλλα κράτη-μέλη, να ορίσει ένα ή περισσότερα σημεία επαφής τα οποία και να κοινοποιήσει στα υπόλοιπα κράτη-μέλη. Η αμοιβαία συνδρομή ισχύει για όλα τα θέματα που καλύπτει η οδηγία, δηλαδή και το δικαίωμα εγκαταστάσεως και τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών (άρθρο 29). Οι γενικές αρχές αμοιβαίας συνδρομής προβλέπουν μεταξύ άλλων:

- Αιτήσεις διενέργειας ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών (των ελληνικών αρχών προς τις άλλες αρχές και των άλλων αρχών προς τις ελληνικές)

- Πρόσβαση των άλλων αρχών στα ελληνικά μητρώα παρόχων υπηρεσιών και το αντίστροφο.

Καθορίζεται στα άρθρα 30 και 31 πώς γίνεται αφ' ενός η εποπτεία από τις ελληνικές αρχές παρόχου εγκατεστημένου στην Ελλάδα που μετακινείται σε άλλο κράτος-μέλος και τι δικαιώματα εποπτείας έχουν οι ελληνικές αρχές για πάροχο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος που παρέχει υπηρεσίες στην ελληνική επικράτεια. Υπάρχουν ειδικές προβλέψεις για την ενεργοποίηση μηχανισμού προειδοποίησης (άρθρο 32 του σ.ν. ) και τις διαδικαστικές λεπτομέρειες για την αμοιβαία συνδρομή σε περιπτώσεις μεμονωμένων παρεκκλίσεων (οι ουσιαστικές προϋποθέσεις καθορίζονται από το άρθρο 18).

Το άρθρο 33 καθορίζει τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των ελληνικών αρχών σε περίπτωση που αρχή άλλου κράτους-μέλους ζητεί πληροφορίες για την εντιμότητα παρόχου εγκατεστημένου στο ελληνικό έδαφος. Λαμβάνεται πλήρως υπόψη η νομοθεσία για την προστασία και κοινοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τα κατοχυρωμένα δικαιώματα των προσώπων που έχουν καταδικαστεί ή τους έχουν επιβληθεί κυρώσεις βάσει της ελληνικής νομοθεσίας, μεταξύ άλλων και από επαγγελματικούς φορείς.

Σημειώνεται, ως γενική παρατήρηση ότι για να υπάρξει μια τέτοια διοικητική συνεργασία μεταξύ κρατών-μελών απαιτείται ένα λειτουργικό ηλεκτρονικό σύστημα πληροφόρησης. Προβλέπεται η θέσπιση ενός τέτοιου συστήματος από την Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη-μέλη (άρθρο 34 παρ. 1 της Οδηγίας). Το σύστημα που επελέγη, το «σύστημα πληροφόρησης εσωτερικής αγοράς» (I.M.I. – Internal Market Information) έχει ήδη συσταθεί και εφαρμόζεται ήδη στην Οδηγία της αμοιβαίας αναγνώρισης προσόντων. Έχει λειτουργική εφαρμογή στις υπηρεσίες από 1.1.2010, βάσει απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που θα εκδοθεί με τη διαδικασία της επιτροπολογίας.

Η ελληνική διοίκηση υποχρεούται να συνδεθεί με το I-MI και να εφαρμόσει την πτυχή του στον τομέα υπηρεσιών ήδη από 1.1.2010.

Στο άρθρο 34 προβλέπεται αμοιβαία συνδρομή σε περιπτώσεις μεμονωμένων παρεκκλίσεων.

Το άρθρο 35 προβλέπει επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παραβιάσεων διατάξεων του παρόντος.

Το άρθρο 3 δρομίζει συντονιστικό φορέα το Υπουργείο Οικονομικών.

Τέλος, το σχέδιο νόμου εμπεριέχει πλέγμα εξουσιοδοτήσεων προς έκδοση πράξεων κανονιστικού περιεχομένου (Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων) αναγκαίων για την υλοποίηση των διατάξεων του.

Το δεύτερο μέρος του σχεδίου νόμου, περιέχει διάφορες διατάξεις που τροποποιούν ή συμπληρώνουν άλλες ρυθμίσεις. Συγκεκριμένα:

Με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 39 επιτυγχάνεται η θεσμοθέτηση κινήτρων προς τα πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία κρίνεται ότι δεν χρειάζεται να παραμείνουν στο σκέλος του νόμου που αφορά την κεφαλαιακή τους



επάρκεια, όταν η αγορά και οι συνθήκες του χρηματοπιστωτικού συστήματος το επιτρέψουν. Σύμφωνα και με τη σχετική σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο πιο αποδοτικός τρόπος είναι η επιβολή προσαύξησης στην απόδοση των προνομιούχων μετοχών προς το Ελληνικό Δημόσιο. Έτσι, διασφαλίζεται και η προστασία των συμφερόντων του Δημοσίου, αφού η προσαύξηση είναι σωρευτική κάθε έτος και εφόσον το πιστωτικό ίδρυμα δεν προχωρά στην επαναγορά των προνομιούχων μετοχών του. Στη δεύτερη παράγραφο του ίδιου άρθρου, παρέχεται η δυνατότητα να παρατείνονται οι προθεσμίες των άρθρων 1, 2 και 3 του ν. 3723/2008 «Ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας» με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, δηλαδή ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Με την τρίτη παράγραφο του άρθρου αυτού διευκρινίζεται ότι οι συμβάσεις που προβλέπονται στην τέταρτη περίπτωση του άρθρου 13 του π.δ. 60/2007 δεν υπόγονται στις διατάξεις της παρ.7 του άρθρου 19 του π.δ. 774/1980 όπως ισχύει.

Με την τέταρτη παράγραφο του άρθρου 39 επεκτείνεται και για το 2009 η απαγόρευση διανομής μερισμάτων των τραπεζών που έχουν υπαχθεί στο πρόγραμμα ενίσχυσης.

Στην τελευταία παράγραφο του ίδιου άρθρου δίνεται η δυνατότητα απόσπασης στην Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία (ΜΕΑ) στις Βρυξέλλες, προσώπων που κατέχουν ήδη σε Υπουργεία μετακλητή θέση ειδικού συμβούλου, προκειμένου να παρέχουν εξειδικευμένες γνώσεις στο έργο της ΜΕΑ, εφόσον προκύψει αιτιολογημένη υπηρεσιακή ανάγκη. Αυτόνομο είναι ότι, σε περίπτωση λήξης της υπηρεσιακής σχέσης λόγω του μετακλητού αυτών, λήγει και η απόσπαση στη ΜΕΑ.

Με τα δύο πρώτα εδάφια που προστέθηκαν με την παράγραφο 1 του άρθρου 40, στην παράγραφο 2 του άρθρου 11 του ν. 3717/2008, παρέχεται η δυνατότητα στις υπό εκκαθάριση εταιρίες που προβλέπονται στην παράγραφο αυτή, να συνάψουν Σύμβαση Τραπεζικού Δανείου χωρίς την προσκόμιση Πιστοποιητικών Φορολογικής και Ασφαλιστικής Ενημερότητας, τα οποία απαιτούνται από το νόμο και για προφανείς λόγους δεν μπορούν να λάβουν από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, με αποτέλεσμα να καθίσταται αδύνατη η κατάρτιση σύμβασης και η λήψη του δανείου. Το ζήτημα αυτό είχε ανακύψει και στη διαδικασία του άρθρου 46α του ν. 1892/1990 και ο νομοθέτης, με σχετική προσθήκη στο άρθρο αυτό, είχε δώσει τη δυνατότητα κατάρτισης δανειακών συμβάσεων και συμβάσεων μεταβίβασης χωρίς να απαιτείται η προσκόμιση των ως άνω πιστοποιητικών. Τέτοια διάταξη δεν περιλαμβάνεται στο ν. 3429/2005, ο οποίος διέπει τη διαδικασία εκκαθάρισης των ως άνω εταιριών, ο οποίος εφαρμόζεται για πρώτη φορά από τη δημοσίευσή του, με αποτέλεσμα την αδυναμία κατάρτισης όχι μόνο δανειακών συμβάσεων απολύτως αναγκαίων για τις λειτουργικές και λοιπές δαπάνες της διαδικασίας της εκκαθάρισης αλλά και των συμβάσεων μεταβίβασης του ενεργητικού τους. Περαιτέρω, όπως και στην περίπτωση της ειδικής εκκαθάρισης του άρθρου 46α του ν. 1892/1990 για τις συμβάσεις μεταβίβασης του ενεργητικού των υπό εκκαθάριση εταιριών, περιορίζονται τα δικαιώματα και οι αμοιβές συμβολαιογράφων, δικηγόρων, υποθηκοφυλάκων, κλπ.

Με το τελευταίο εδάφιο της ίδιας παραγράφου του άρθρου αυτού, ρυθμίζεται νομοθετικά το ζήτημα της καταβολής των οφειλομένων αποδοχών των εργαζομένων με σύμβαση αορίστου ή ορισμένου χρόνου, στις προαναφερόμενες υπό εκκαθάριση εταιρίες, που αφορούν στο επίδομα δώρου Χριστουγέννων και την αποζημίωση μη ληφθείσας άδειας έτους 2009. Οι ως άνω εταιρίες τέθηκαν στο καθεστώς της ειδικής εκκαθάρισης του άρθρου 14α

του ν. 3429/2005, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το ν. 3710/2008. Με το εδάφιο αυτό δίνεται η δυνατότητα στον εκκαθαριστή των εταιριών να καταβάλλει, προ τη σύνταξης πίνακα κατάταξης, ως δαπάνες της εκκαθάρισης, στους ως άνω εργαζομένους, τις οφειλόμενες αποδοχές τους λόγω αποζημίωσης μη ληφθείσας άδειας έτους 2009 και επιδόματος δώρου Χριστουγέννων. Τέλος, με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, παρέχεται η δυνατότητα στον ειδικό εκκαθαριστή του άρθρου 14α του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005, στην περίπτωση που περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, υπόκεινται σε άμεση φθορά ή υποτίμηση της αξίας τους, ή η διατήρησή τους είναι δαπανηρή και σε βάρος των πιστωτών της επιχείρησης, να μην ακολουθεί την διαδικασία της εκποίησης του δημόσιου πλειοδοτικού διαγωνισμού αλλά να μπορεί να προβεί σε εκποίηση, συνολικά ή τμηματικά, με ελεύθερη διαπραγμάτευση, χωρίς την τήρηση διατυπώσεων δημοσιότητας. Η διάταξη αυτή ενισχύει την ταχύρρυθμη εξέλιξη της εκκαθαριστικής διαδικασίας αλλά και προσσίζει τα συμφέροντα των πιστωτών από οποιαδήποτε απαξίωση των υπό εκκαθάριση περιουσιακών στοιχείων. Με τις διατάξεις του άρθρου 41 τακτοποιούνται μισθολογικά θέματα τα οποία είναι σε εκκρεμότητα και συγκεκριμένα η διατήρηση του ίδιου μισθολογικού καθεστώτος του υποχρεωτικώς μεταφερόμενου προσωπικού των Υπουργείων/Υπηρεσιών, μετά την εφαρμογή των π.δ. 184/2009, 185/2009, 186/2009 και 189/2009 καθώς και η μισθολογική εξέλιξη των εργαζομένων με μερική απασχόληση στο Δημόσιο, σε ΝΠΔΔ και σε ΟΤΑ. Επισημαίνεται ότι τα παραπάνω επιδόματα περικόπτονται αναλόγως σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3833/2010.

**Αθήνα, 16 Μαρτίου 2010**

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ  
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ  
Ιω. Ραγκούσης

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ  
Γ. Παπακωνσταντίνου

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ  
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ  
Λ. Κατσέλη



**ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ –  
ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ**

«Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην οδηγία 2006/123/εκ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και άλλες διατάξεις»

**ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

1. Με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 39 του σχεδίου νόμου τροποποιούνται το έκτο εδάφιο της παρ. 1 και η παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 3723/2008 «Ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας» (ΦΕΚ 250 Α'), που έχουν ως εξής:

«Άρθρο 1

1. Ανώνυμες τραπεζικές εταιρίες που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος, ανεξαρτήτως αν οι κινητές αξίες τους είναι εισηγμένες σε οργανωμένες αγορές ή όχι, δύνανται να αυξάνουν το μετοχικό τους κεφάλαιο με την έκδοση προνομιούχων μετοχών. Η αύξηση αυτή γίνεται κατά παρέκκλιση των καταστατικών τους διατάξεων, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων που λαμβάνεται κατά τα προβλεπόμενα στην επόμενη παράγραφο, το αργότερο έως την 1.2.2009. Η απόφαση αυτή δεν ανακαλείται. Ως τιμή διάθεσης των ως άνω μετοχών ορίζεται η ονομαστική αξία των κοινών μετοχών της τελευταίας έκδοσης.

Οι μετοχές αναλαμβάνονται μέχρι 31.12.2009 από το Ελληνικό Δημόσιο με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μετά από εισήγηση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ο οποίος εισηγείται με εποπτικά κριτήρια περί του ποσού που διατίθεται ανά τράπεζα για την ανάληψη των μετοχών του παρόντος άρθρου, εντός του συνολικώς διατιθέμενου από το Ελληνικό Δημόσιο ανωτάτου ποσού των 5 δισεκατομμυρίων ευρώ. Οι ως άνω προνομιούχες μετοχές εξαγοράζονται από την τράπεζα υποχρεωτικά, στην τιμή διάθεσης, μετά πάροδο πέντε ετών ή και προαιρετικά σε προγενέστερο χρόνο και πάντως μετά την 1.7.2009, με έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μετά από εισήγηση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, οι προνομιούχες μετοχές που εκδίδονται σύμφωνα με τα ανωτέρω μετατρέπονται σε κοινές ή μετοχές άλλης υφιστάμενης κατά το χρόνο της μετατροπής κατηγορίας, εφόσον δεν είναι δυνατή η κατά τα ως άνω εξαγορά λόγω του ότι δεν πληρούται ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας που θέτει η Τράπεζα της Ελλάδος.

Οι μετοχές εκδίδονται με δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση των προνομιούχων μετόχων και παρέχουν τα προνόμια της παραγράφου 3 του παρόντος.

Οι μετοχές αυτές δεν μεταβιβάζονται από το Ελληνικό Δημόσιο σε τρίτα πρόσωπα και δεν είναι δεκτικές εισαγωγής σε οργανωμένη αγορά.

...

6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μετά από εισήγηση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ρυθμίζονται οι όροι εφαρμογής του παρόντος».

2. Με την παράγραφο 4 του άρθρου 39 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 3756/2009 «Σύστημα Άυλων Τίτλων, Κεφαλαιαγορά, Φορολογικά, ΑΕ, ΟΤΑ, ΕΟΤ κλπ» (ΦΕΚ 53 Α'), που έχει ως εξής:

«Άρθρο 28

1. Στην περίπτωση διανομής μερίσματος για τη χρήση 2008, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 3723/2008 (ΦΕΚ 250 Α), η διανομή περιορίζεται αποκλειστικά στη διανομή μετοχών.»

Αριθμ. 15/4/2010  
ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους  
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών  
«Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία  
2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του  
Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική  
αγορά και άλλες διατάξεις»

Με τις διατάξεις του υπόψη σχεδίου νόμου μεταφέρεται στο εσωτερικό δίκαιο η Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά. Ειδικότερα:

1.α. Καθορίζεται η έννοια των όρων που αναφέρονται στις επιμέρους διατάξεις του υπό ψήφιση νόμου, για την εφαρμογή του.

β. Θεσπίζονται οι γενικές διατάξεις που διευκολύνουν την άσκηση της ελευθερίας εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, με ταυτόχρονη διατήρηση υψηλού ποιοτικού επιπέδου υπηρεσιών.

γ. Οριοθετείται το αντικείμενο του υπό ψήφιση νόμου, οι διατάξεις του οποίου: i) δεν αφορούν στην ελευθέρωση υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, ούτε ιδιωτικοποίηση δημοσίων φορέων παροχής υπηρεσιών, ii) δεν καταργούν μονοπώλια παροχής υπηρεσιών, ούτε θίγουν ενισχύσεις, οι οποίες χορηγούνται από τις ελληνικές αρχές και διέπονται από τους κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες ανταγωνισμού, iii) δεν θίγουν, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα, ισχύουσες διατάξεις της ποινικής και εργατικής νομοθεσίας κ.λπ..

δ. Καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του υπό ψήφιση νόμου, ο οποίος δίδει τις υπηρεσίες παρόχων εγκατεστημένων σε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ορίζεται ρητά ότι δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένες υπηρεσίες - δραστηριότητες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι μη οικονομικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος, δραστηριότητες συνδεδεμένες με την άσκηση δημοσίας εξουσίας, ο τομέας της φορολογίας κ.λπ.

ε. Προσδιορίζεται αναλυτικά η σχέση των υπό ψήφιση διατάξεων με συγκεκριμένες διατάξεις της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας. (άρθρα 1 - 5 και 24 παρ. 4)

2. Περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικά με την απλούστευση των διαδικασιών και διατυπώσεων που τηρούνται για την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, καθώς και για την άσκησή τους. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, προβλέπονται τα ακόλουθα:

α. Ανατίθεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ο συντονισμός ελέγχου της κατά τα ανωτέρω απλούστευσης της σχετικής νομοθεσίας. Η διαδικασία και το χρονοδιάγραμμα απλούστευσης καθορίζεται με σχετική κ.υ.α.

β. Παρέχεται η δυνατότητα στους παρόχους υπηρεσιών, να διεκπεραιώνουν συγκεκριμένες διαδικασίες και διατυπώσεις μέσω Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης και προβλέπεται ότι με υπουργική απόφαση ρυθμίζονται τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των υφισταμένων ΚΕΠ, ως Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης.

γ. Καθορίζονται οι πληροφορίες που διατίθενται μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης, σε παρόχους και αποδέκτες υπηρεσιών, καθώς και ο τρόπος παροχής των αιτουμένων πληροφοριών. Λεπτομέρειες εφαρμογής των προαναφερομένων, ρυθμίζονται με υπουργική απόφαση.

δ. Επιβάλλεται η υποχρέωση στις αρμόδιες αρχές, (υπουργεία, περιφέρειες, ο.τ.α., ν.π.δ.δ., ν.π.ι.δ. του δημοσίου τομέα και λοιπούς αναφερόμενους φορείς), να εξασφαλίζουν την ηλεκτρονική διεκπεραίωση όλων των διαδικασιών και διατυπώσεων που σχετίζονται με την εφαρμογή του υπό ψήφιση νόμου, μέσω Ενιαίου Κέντρου Εξυπηρέτησης, πλην των οριζόμενων εξαιρέσεων και α-

νατίθεται η ευθύνη της εναρμόνισης των διοικητικών διαδικασιών και του εν γένει συντονισμού των υπηρεσιών, των οποίων οι διαδικασίες διεκπεραιώνονται από τα ΚΕΠ, ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης στα καθ' ύλην αρμόδια υπουργεία και στο υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης αντίστοιχα. (άρθρα 6 - 9)

3. Καθορίζεται το πλαίσιο για την ελεύθερη εγκατάσταση των παρόχων υπηρεσιών στην ελληνική επικράτεια. Ειδικότερα:

α. Ορίζεται ότι, η πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και η άσκηση τους δεν εξαρτάται από σύστημα χορήγησης αδειών, εκτός αν πληρούνται οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

β. Παρέχεται η εξουσιοδότηση, για την έκδοση υπουργικής απόφασης, με την οποία καθορίζονται τα συστήματα εκδόσεως αδειών που καταργούνται ως μη συμβατά με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, οι οποίες, πάντως, δεν θίγουν συστήματα διεπόμενα αμέσως ή εμμέσως από ειδικές κοινοτικές διατάξεις.

γ.ι) Καθορίζονται τα κριτήρια στα οποία πρέπει να βασίζονται τα συστήματα χορήγησης αδειών σε παρόχους υπηρεσιών καθώς και οι λοιπές απαιτούμενες προϋποθέσεις.

ii) Προβλέπεται ότι, η χορηγούμενη άδεια επιτρέπει στους παρόχους υπηρεσιών πρόσβαση στη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή τους επιτρέπει να την ασκήσουν σε όλη την ελληνική επικράτεια με την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων, θυγατρικών εταιριών ή γραφείων, εκτός εάν επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος δικαιολογεί την έκδοση ιδιαίτερης άδειας για τις επιμέρους εγκαταστάσεις ή τον περιορισμό της άδειας σε ορισμένο τμήμα της Επικράτειας.

iii) Ορίζεται ότι οι λοιπές (πλην της χορήγησης άδειας), αποφάσεις των αρμοδίων αρχών πρέπει να αιτιολογούνται πλήρως.

δ. Προσδιορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες; i) η χορηγούμενη στους παρόχους υπηρεσιών άδεια έχει περιορισμένη διάρκεια. ii) ο πάροχος υπηρεσιών οφείλει να ενημερώνει το οικείο Ενιαίο Κέντρο Εξυπηρέτησης.

ε. Καθορίζονται αναλυτικά οι διαδικασίες επιλογής μεταξύ περισσότερων υποψηφίων και χορήγησης αδειών και ορίζεται ότι τα τέλη που ενδεχομένως βαρύνουν τους αιτούντες πρέπει να είναι εύλογα και ανάλογα του κόστους των διαδικασιών χορήγησης της άδειας και να μην υπερβαίνουν το κόστος των διαδικασιών αυτών.

στ. Ορίζεται ότι με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και των κατά περίπτωση αρμοδίων Υπουργών, καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των προαναφερομένων διατάξεων.

ζ. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις απαιτήσεις, κατά την έννοια του υπό ψήφιση νόμου, που απαγορεύονται ή υπόκεινται σε αξιολόγηση, κατά περίπτωση, όσον αφορά στην πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή τους, κ.λπ. (άρθρα 10 - 16)

4. Περιλαμβάνονται ειδικές ρυθμίσεις για την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών. Ειδικότερα:

α. Παρέχεται το δικαίωμα στους παρόχους υπηρεσιών να παρέχουν υπηρεσίες σε κράτος-μέλος της Ε.Ε., διαφορετικό από εκείνο της έδρας τους. Προς τούτο, οι αρμόδιες ελληνικές αρχές διασφαλίζουν την ελεύθερη πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την ελεύθερη άσκησή τους στο ελληνικό έδαφος.

β. Η κατά τα ανωτέρω πρόσβαση σε δραστηριότητες και η άσκησή τους επιτρέπεται να εξαρτάται μόνο από απαιτήσεις που: i) δεν εισάγουν τις οριζόμενες διακρίσεις και ii) είναι αναγκαίες και κατάλληλες, κατά την έννοια του υπό ψήφιση νόμου.

γ. Η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών από πάροχο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος δεν επιτρέπεται να πε-

ριορίζεται με την επιβολή συγκεκριμένων απαιτήσεων. δ. Παρέχεται η δυνατότητα στις ελληνικές αρχές να επιβάλλουν στον πάροχο υπηρεσιών που μεταβαίνει στο ελληνικό έδαφος, απαιτήσεις, που δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας, δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος και να εφαρμόζουν, εθνικούς κανόνες για την απασχόληση (συμπεριλαμβανομένων και όσων καθορίζονται με συλλογικές συμβάσεις εργασίας). (άρθρο 17)

5.α. Καθορίζονται ρητά οι περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπονται παρεκκλίσεις από την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, όπως υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος που παρέχονται σε άλλο κράτος-μέλος, (ταχυδρομικές υπηρεσίες, τομέας ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα κ.λπ.), ζητήματα σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η δικαστική είσπραξη οφειλών, κ.λπ.

β. Περαιτέρω, επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση και υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις, η λήψη μέτρων για την ασφάλεια των υπηρεσιών, κατά συγκεκριμένου παρόχου. (άρθρα 18 - 19)

6. Όσον αφορά στους αποδέκτες υπηρεσιών στην Ελλάδα απαγορεύεται η επιβολή περιορισμών ως προς τη χρήση μιας υπηρεσίας που παρέχεται από φορέα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος και απαιτήσεων που εισάγουν διακρίσεις λόγω της ιθαγένειας ή του τόπου κατοικίας τους και προβλέπεται ότι η αναγκαία πληροφόρησή τους ανατίθεται για τους μεν καταναλωτές στο Ευρωπαϊκό κέντρο Καταναλωτή Ελλάδος ενώ για τις επιχειρήσεις στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης. (άρθρα 20 - 23)

7.α. Επιβάλλεται η υποχρέωση στους παρόχους υπηρεσιών, οι υπηρεσίες των οποίων ενέχουν άμεσο και συγκεκριμένο κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια του αποδέκτη ή τρίτου ή τη χρηματοοικονομική ασφάλεια του αποδέκτη, να συνάπτουν ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης ή να την αντικαθιστούν με άλλη ισοδύναμη ή ουσιαστικά συγκρίσιμη εγγύηση ή ανάλογη διευθέτηση.

β. Οι ελληνικές αρχές δεν απαιτούν από τους παρόχους τις προαναφερόμενες εγγυήσεις, σε περίπτωση που αυτοί καλύπτονται ήδη σε άλλο κράτος-μέλος, όπου είναι εγκατεστημένοι, από εγγύηση ισοδύναμη ή ουσιαστικά συγκρίσιμη κατά τα οριζόμενα, κ.λπ.

γ. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν θίγουν υφιστάμενα συστήματα επαγγελματικής ασφάλισης ή εγγυήσεων που προβλέπονται από την κοινοτική νομοθεσία. (άρθρο 24)

8. Καταργούνται όλες οι συνολικές απαγορεύσεις εμπορικών επικοινωνιών για τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα και παρέχεται η εξουσιοδότηση, για την έκδοση π.δ/τος, με το οποίο καταργούνται ή τροποποιούνται τυχόν υφιστάμενοι περιορισμοί και απαγορεύσεις. (άρθρο 25)

9.α. Απαγορεύεται η επιβολή απαιτήσεων στους παρόχους υπηρεσιών, που τους υποχρεώνουν σε άσκηση αποκλειστικά συγκεκριμένης δραστηριότητας ή που περιορίζουν την από κοινού ή σε εταιρική σχέση άσκηση διαφορετικών δραστηριοτήτων, πλην των οριζόμενων εξαιρέσεων και παρέχεται η εξουσιοδότηση για τον καθορισμό, με π.δ/γμα, των δραστηριοτήτων πολλαπλών ειδικοτήτων, που επιτρέπονται στους παρόχους.

β. Οι πάροχοι υπηρεσιών οφείλουν να παρέχουν τα οριζόμενα στοιχεία επικοινωνίας και τις λοιπές πληροφορίες προς διευκόλυνση των αποδεκτών υπηρεσιών, και να απαντούν στα παράπονα ή στις διαμαρτυρίες των αποδεκτών, χωρίς καθυστέρηση.

γ. Σε περίπτωση που απαιτείται η κατάθεση χρηματικής εγγύησης για συμμόρφωση σε δικαστική απόφαση, οι αρμόδιες αρχές αναγνωρίζουν αντίστοιχες εγγυήσεις που έχουν κατατεθεί από πιστωτικό ίδρυμα ή ασφαλιστή

εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος. (άρθρα 26 - 27) 10.α. Ορίζεται ότι οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να συνεργάζονται αποτελεσματικά προς το σκοπό διασφάλισης της εποπτείας των παρόχων και των υπηρεσιών τους και παρέχεται η εξουσιοδότηση, για τον καθορισμό, με π.δ/γμα, των αρμοδίων υπηρεσιών - σημείων επαφής και των αρμοδιοτήτων τους.

β. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την: διενέργεια ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών από τις ελληνικές αρχές, στο πλαίσιο εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων, παροχή συνδρομής στις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών-μελών, ενημέρωση των εν λόγω κρατών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ.λπ.

γ. Ανατίθεται στο υπουργείο Οικονομικών ο συντονισμός της εφαρμογής και διαχείρισης, από τις ελληνικές αρχές, του ηλεκτρονικού συστήματος για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών-μελών (IMI), που λειτουργεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

δ. Καθορίζεται το πλαίσιο εποπτείας από τις ελληνικές αρχές παρόχων εγκατεστημένων στην ελληνική επικράτεια που μετακινούνται προσωρινά σε άλλο κράτος-μέλος, και εγκατεστημένων σε άλλο κράτος-μέλος που παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο ελληνικό έδαφος, με προσωρινή μετακίνησή τους. (άρθρα 28 - 34)

11.α. Προβλέπεται η επιβολή, ανάλογα με τη φύση του αδικήματος, πειθαρχικών ή διοικητικών κυρώσεων και χρηματικών προστίμων στους παραβάτες συγκεκριμένων διατάξεων του υπό ψήφιση νόμου.

β. Παρέχεται η εξουσιοδότηση για τον καθορισμό με κ.υ.α. του είδους, του ύψους και της διαδικασίας επιβολής των προαναφερόμενων κυρώσεων. (άρθρο 35)

12. α. Προστίθεται η υπό ενσωμάτωση Οδηγία, στον κατάλογο των διατάξεων που εμπίπτουν στην εφαρμογή του π.δ. 301/2002, περί προστασίας των καταναλωτών.

β. Κατά την εφαρμογή του υπό ψήφιση νόμου τηρούνται οι κανόνες περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

γ. Το Υπουργείο Οικονομικών ορίζεται ως αρμόδιο για το συντονισμό της εφαρμογής των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον υπό ψήφιση νόμο. (άρθρα 36 - 38)

13.α. Παρέχεται στις ανώνυμες τραπεζικές εταιρίες η δυνατότητα να εξαγοράσουν τις προνομιούχες μετοχές με τις οποίες αύξησαν το μετοχικό τους κεφάλαιο, κατά το άρθρο 1 του ν.3723/2008, και τις οποίες ανέλαβε το Ελληνικό Δημόσιο, και μετά την πάροδο πέντε ετών.

Στην περίπτωση αυτή και εφόσον δεν έχει προηγηθεί απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του πιστωτικού ιδρύματος για την επαναφορά των προνομιούχων μετοχών, επιβάλλεται, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μετά από εισήγηση της Τράπεζας της Ελλάδος, προοδευτικά σωρευτική προσαύξηση ποσοστού 2% ετησίως στο ετήσιο δικαίωμα σταθερής απόδοσης (10%) του Ελληνικού Δημοσίου της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3723/2008. β. Δίνεται στον Υπουργό Οικονομικών η εξουσιοδότηση να ρυθμίζει τους όρους εφαρμογής των άρθρων 2 (σχετικά με την παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου προς τα πιστωτικά ιδρύματα, για δάνεια που έχουν συναφθεί μέχρι 31.12.2009) και 3 του ν.3723/2008 (σχετικά με τη δυνατότητα του Οργανισμού Δημοσίου Χρέους να εκδίδει μέχρι 31.12.2009 τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου και να τους διαθέτει στα πιστωτικά ιδρύματα έναντι προμήθειας) καθώς και να παρατείνει τις προθεσμίες των άρθρων αυτών και του άρθρου 1 του ίδιου νόμου.

Η ανωτέρω απόφαση εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

γ. Ορίζεται ότι δεν εμπίπτουν στην εφαρμογή της παρ.7 του άρθρου 19 του π.δ. 774/1980 (περί προληπτι-

κού ελέγχου νομιμότητας των συμβάσεων) και οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών της παρ. δ του άρθρου 13 του π.δ. 60/2007 (χρηματοοικονομικές υπηρεσίες σχετικά με την έκδοση, αγορά, πώληση και μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων), με εξαίρεση τις συμβάσεις που συνάπτονται με ΟΤΑ.

δ. Επεκτείνεται και για τη χρήση 2009 η απαγόρευση διανομής μερίσματος των πιστωτικών ιδρυμάτων, που έχουν εκδώσει προνομιούχες μετοχές κατά το άρθρο 1 του ν. 3723/2008.

ε. Στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση επιτρέπεται να αποσπώνται και μετακλητοί υπάλληλοι Υπουργείων, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, φορέων του δημόσιου τομέα και επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας και Ν.Π.Ι.Δ. που ανήκουν στο Δημόσιο στο σύνολό τους ή κατά πλειοψηφία (άρθρο 39)

14.α. Απαλλάσσονται οι επιχειρήσεις «Ολυμπιακές Αερογραμμές Α.Ε.», «Ολυμπιακή Αεροπορία - Υπηρεσίες Α.Ε.», «Ολυμπιακή Αεροπλοΐα Α.Ε.» και « GALILEO HELLAS Α.Ε.», για όσο χρόνο τελούν υπό το καθεστώς της ειδικής εκκαθάρισης του άρθρου 14α του ν. 3429/2005, από την υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για τη σύναψη συμβάσεων μεταβίβασης, τη λήψη δανείων, τη θεώρηση βιβλίων και στοιχείων και για κάθε άλλη συναλλαγή τους με το Δημόσιο.

β. Περιορίζονται στο 20% τα δικαιώματα και οι αμοιβές συμβολαιογράφων, δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών, υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων για τις συμβάσεις μεταβίβασης και για κάθε άλλη προς πραγμάτωση της ειδικής εκκαθάρισης πράξη.

Οφειλόμενες απαιτήσεις των εργαζομένων με σύμβαση αορίστου ή ορισμένου χρόνου στις υπό εκκαθάριση εταιρείες, που γεννήθηκαν πριν την υπαγωγή τους σε αυτή, για αποζημίωση μη ληφθείσας άδειας έτους 2009 και επιδόματος δώρου Χριστουγέννων, καταβάλλονται από τον εκκαθαριστή και θεωρούνται δαπάνες εκκαθάρισης.

γ. Προστίθεται παράγραφος 5α στο άρθρο 14α του ν. 3429/2005 σχετικά με την ειδική εκκαθάριση των δημοσίων επιχειρήσεων και ορίζεται η δυνατότητα του εκκαθαριστή να προβαίνει σε εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται σε άμεση φθορά ή υποτίμηση της αξίας τους ή που η διατήρησή τους είναι δαπανηρή και σε βάρος των πιστωτών της επιχείρησης, και χωρίς δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό με ελεύθερη διαπραγμάτευση. (άρθρο 40)

15.α. Διευκρινίζεται ότι οι υπάλληλοι του Δημοσίου, των οποίων οι υπηρεσίες μεταφέρθηκαν σε άλλο Υπουργείο κατ' εφαρμογή των διατάξεων των π.δ. 184/2009, 185/2009, 186/2009, και 189/2009, εξακολουθούν να δικαιούνται τα ειδικά επιδόματα-παροχές της θέσης προέλευσής τους.

Τα επιδόματα αυτά βαρύνουν την Υπηρεσία στην οποία υπηρετούν πλέον οι εν λόγω υπάλληλοι και αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

β. Ορίζεται ότι ο χρόνος μισθολογικής εξέλιξης των υπαλλήλων με μερική απασχόληση στο Δημόσιο, σε Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., για όσο χρονικό διάστημα απασχολούνται με αυτό το καθεστώς είναι ίδιος με εκείνον της πλήρους απασχόλησης. Στην περίπτωση που οι υπάλληλοι αυτοί απασχοληθούν με πλήρες ωράριο εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 3205/2003. (άρθρο 41)

Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Δαπάνη από την εν γένει εφαρμογή του υπό ψήφιση νόμου και ειδικότερα από την κάλυψη του κόστους για:  
- Οργάνωση και λειτουργία των ΚΕΠ, ως Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης. (άρθρο 7 παρ. 2)

- Διενέργεια ελέγχων και επιθεωρήσεων στο πλαίσιο άσκησης εποπτείας από τις ελληνικές αρχές στους παρόχους υπηρεσιών.

(άρθρα 28 παρ. 3, 29 παρ. 2 και 31 παρ. 1)

Η ανωτέρω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και από την έκδοση των προβλεπόμενων διοικητικών πράξεων.

2. Ενδεχόμενη δαπάνη από τυχόν:

α) Πληρωμή τόκων για τα ομόλογα που θα εκδοθούν για να καλύψουν την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των τραπεζών με έκδοση προνομιούχων μετοχών, που θα αναληφθούν από το Ελληνικό Δημόσιο και μετά την 31.12.2009, λόγω της δυνατότητας παράτασης της σχετικής προθεσμίας του άρθρου 1 του ν. 3723/2008.

(άρθρο 39 παρ. 2)

β) Κατάπτωση εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου, που θα χορηγηθούν για δάνεια που θα συναφθούν και μετά την 31.12.2009, από πιστωτικά ιδρύματα, λόγω της δυνατότητας παράτασης της σχετικής προθεσμίας του άρθρου 2 του ν.3723/2008. (άρθρο 39 παρ. 2)

γ) Εξόφληση τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου που θα εκδοθούν και διατεθούν σε πιστωτικά ιδρύματα και μετά την 31.12.2009, σε περίπτωση μη επιστροφής τους κατά την ημερομηνία λήξεως των τίτλων αυτών.

(άρθρο 39 παρ.2)

3. Ενδεχόμενη αύξηση δημοσίου χρέους από τυχόν αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου τραπεζών με έκδοση προνομιούχων μετοχών, οι οποίες αναλαμβάνονται από το Ελληνικό Δημόσιο και καλύπτονται με ομόλογα αυτού και μετά την 31.12.2009, λόγω της δυνατότητας παράτασης της σχετικής προθεσμίας του άρθρου 1 του ν. 3723/2008, με αντίστοιχη αύξηση του χαρτοφυλακίου του Ελληνικού Δημοσίου. Τα ανωτέρω οικονομικά αποτελέσματα εξαρτώνται από την έκδοση υπουργικής απόφασης και είναι εντός του ορίου των πέντε (5) δισεκατομμυρίων ευρώ που τέθηκε με το προαναφερόμενο άρθρο. (άρθρο 39 παρ. 2)

4. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από την εισπραξη:

α) Δικαιώματος σταθερής απόδοσης ποσοστού 10% για τις προνομιούχες μετοχές που θα αναληφθούν από το Δημόσιο και μετά την 31.12.2009 και θα εξαγοραστούν από τα πιστωτικά ιδρύματα εντός πέντε (5) ετών. (άρθρο 39 παρ. 2)

β) Προσαυξημένου του ανωτέρω δικαιώματος κατά 2% ετησίως για τις προνομιούχες μετοχές που θα εξαγοραστούν από τα πιστωτικά ιδρύματα μετά την πάροδο πενταετίας. (άρθρο 39 παρ.1)

γ) Προμήθειας για την παροχή της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου προς τα πιστωτικά ιδρύματα για τη χορήγηση δανείων που θα συναφθούν και μετά την 31.12.2009 με ή χωρίς έκδοση τίτλων, με διάρκεια από τρεις (3) μήνες έως τρία (3) έτη. (άρθρο 39 παρ.2)

δ) Προμήθειας από πιστωτικά ιδρύματα για την διάθεση προς αυτά τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου κατά το άρθρο 3 του ν.3723/2008 και μετά την 31.12.2009. (άρθρο 39 παρ.2)

5. Ετήσια αύξηση εσόδων από τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης, λόγω της ελεύθερης εγκατάστασης παρόχων υπηρεσιών στην ελληνική επικράτεια. (άρθρα 11 και 17)

6. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από τυχόν επιβολή χρηματικών προστίμων στους παραβάτες συγκεκριμένων διατάξεων του υπό ψήφιση νόμου. (άρθρο 35) Το αποτέλεσμα αυτό εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και από την έκδοση της σχετικής κ.υ.α.

II. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και επί του προϋπολογισμού των ο.τ.α., ν.π.δ.δ. και ν.π.ι.δ. του δημοσίου τομέα και λοιπών φορέων επιχορηγούμενων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό

Ενδεχόμενη δαπάνη από:



1) Την κάλυψη του κόστους για την ανάπτυξη, από τους εμπλεκόμενους φορείς, δικτύων και βάσεων, προς το σκοπό: α) διευκόλυνσης της πρόσβασης σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και της άσκησης αυτών, β) ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης των σχετικών διαδικασιών και διατυπώσεων, γ) ηλεκτρονικής ανταλλαγής στοιχείων, δ) συμμετοχής των ελληνικών αρχών στο ηλεκτρονικό σύστημα που λειτουργεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (IMI) κ.λπ. (άρθρα 9 παρ. 1 και 28 παρ. 9)

2) Την δυνατότητα απόσπασης στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση και μετακλητών υπαλλήλων Υπουργείων, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, φορέων του δημόσιου τομέα και επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας και Ν.Π.Ι.Δ. που ανήκουν στο Δημόσιο στο σύνολό τους ή κατά πλειοψηφία.

(άρθρο 39 παρ. 5)

III. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α.

Ετήσια δαπάνη από την μισθολογική εξέλιξη των υπηρετούντων με μερική απασχόληση, στον ίδιο χρόνο που εξελίσσονται και οι υπηρετούντες με πλήρη απασχόληση. Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός υπηρετούντων με μερική απασχόληση σε κάθε φορέα και χρόνος υπηρεσίας αυτών). (άρθρο 41 παρ.2) Τέλος, από την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων με τις οποίες διευκολύνεται η παροχή υπηρεσιών (έναρξη νέων επιχειρήσεων στην Ελλάδα και διεύρυνση των δραστηριοτήτων των ελληνικών επιχειρήσεων σε άλλα κράτη-μέλη), αναμένεται να προκύψει αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας στον τομέα των υπηρεσιών, με συνακόλουθα πολλαπλά οφέλη για την εθνική οικονομία.

**Αθήνα, 15 Μαρτίου 2010**

Η Γενική Διευθύντρια  
Βιολέττα Καρακατσάνη- Κονίδα

## ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)  
στο σχέδιο νόμου «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά»

Από τις διατάξεις του υπόψη σχεδίου νόμου προκάλουονται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

### I. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

1. Δαπάνη από την εν γένει εφαρμογή του υπό ψήφιση νόμου και ειδικότερα από την κάλυψη του κόστους για:

- Οργάνωση και λειτουργία των ΚΕΠ, ως Ενισιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης. (άρθρο 7 παρ. 2)
- Διενέργεια ελέγχων και επιθεωρήσεων στο πλαίσιο άσκησης εποπτείας από τις ελληνικές αρχές στους παρόχους υπηρεσιών.

(άρθρα 28 παρ. 3, 29 παρ. 2 και 31 παρ. 1)

2. Ενδεχόμενη δαπάνη από τυχόν:

α) Πληρωμή τόκων για τα ομόλογα που θα εκδοθούν για να καλύψουν την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των τραπεζών με έκδοση προνομιούχων μετοχών, που θα αναληφθούν από το Ελληνικό Δημόσιο και μετά την 31.12.2009, λόγω της δυνατότητας παράτασης της σχετικής προθεσμίας του άρθρου 1 του ν. 3723/2008. (άρθρο 39 παρ. 2)

β) Κατάπτωση εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου, που θα χορηγηθούν για δάνεια που θα συναφθούν και μετά την 31.12.2009, από πιστωτικά ιδρύματα, λόγω της δυνατότητας παράτασης της σχετικής προθεσμίας του άρθρου 2 του ν.3723/2008. (άρθρο 39 παρ. 2)

γ) Εξόφληση τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου που θα εκδοθούν και διατεθούν σε πιστωτικά ιδρύματα και μετά την 31.12.2009, σε περίπτωση μη επιστροφής τους κατά την ημερομηνία λήξεως των τίτλων αυτών. (άρθρο 39 παρ. 2)

Οι ανωτέρω δαπάνες, οι οποίες εξαρτώνται από την έκδοση των προβλεπόμενων διοικητικών πράξεων, θα καλύπτονται από τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού.

II. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και επί του προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. του δημόσιου τομέα και λοιπών φορέων επιχορηγούμενων από

τον Κρατικό Προϋπολογισμό

Ενδεχόμενη δαπάνη από:

α) Την κάλυψη του κόστους για την ανάπτυξη, από τους εμπλεκόμενους φορείς, δικτύων και βάσεων, προς το σκοπό: α) διευκόλυνσης της πρόσβασης σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και της άσκησης αυτών, β) ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης των σχετικών διαδικασιών και διατυπώσεων, γ) ηλεκτρονικής ανταλλαγής στοιχείων, δ) συμμετοχής των ελληνικών αρχών στο ηλεκτρονικό σύστημα που λειτουργεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (IMI) κ.λπ.. (άρθρα 9 παρ. 1 και 28 παρ. 9)

β) Την δυνατότητα απόσπασης στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση και μετακλητών υπαλλήλων Υπουργείων, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, φορέων του δημόσιου τομέα και επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας και Ν.Π.Ι.Δ. που ανήκουν στο Δημόσιο στο σύνολό τους ή κατά πλειοψηφία. (άρθρο 39 παρ. 5)

Η ανωτέρω δαπάνη θα καλύπτεται από τις πιστώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των ανωτέρω φορέων κατά περίπτωση.

III. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α.

Ετήσια δαπάνη από την μισθολογική εξέλιξη των υπηρετούντων με μερική απασχόληση, στον ίδιο χρόνο που εξελίσσονται και οι υπηρετούντες με πλήρη απασχόληση. Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός υπηρετούντων με μερική απασχόληση σε κάθε φορέα και χρόνος υπηρεσίας αυτών). (άρθρο 41 παρ. 2)  
Η ανωτέρω δαπάνη θα καλύπτεται από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. κατά περίπτωση.

**Αθήνα, 15 Μαρτίου 2010**

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ  
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ  
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ  
Ι. Ραγκούσης

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ  
Γ. Παπακωνσταντίνου